

Voorjaarsnota Duiven 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Van college-akkoord naar college-agenda 2018	5
Programma 1 Bestuur	7
Programma 2 Maatschappij	17
Programma 3 Omgeving	29
Totalen	47

Inleiding

Met het recent afgesloten coalitieakkoord “Ruimte en Vertrouwen” hebben we onze visie, ambities en plannen voor de komende 4 jaren vastgelegd. De voorbereidingen voor deze voorjaarsnota zijn ruim voor het moment van het sluiten van het coalitieakkoord gestart. Het college heeft in zijn eerste besprekingen de concept-voorjaarsnota aangepast om de nota zoveel mogelijk aan te laten sluiten op het net gesloten coalitieakkoord. Zoveel mogelijk omdat er bij deze voorjaarsnota een aantal ontwikkelingen spelen die samen komen in en van invloed zijn op het document zoals dit nu aan u wordt aangeboden. Met vertrouwen bieden we u nu deze nota aan die goed aansluit bij de ambities die wij als gemeente recent en in het verleden hebben gesteld. Tegelijk willen we u uitdagen om ook gebruik te maken van de ruimte die er is voor u als raad om wijzigingen voor te stellen en mogelijk ambities en wensen toe te voegen.

Welke belangrijke ontwikkelingen beïnvloeden dit document?

Ten eerste is dit de eerste keer dat aan u een voorjaarsnota ter besluitvorming wordt voorgelegd. Met de besluitvorming rondom de ambtelijke fusie is immers besloten de begrotingssystematiek van de twee gemeenten te stroomlijnen. Daarbij is het format van Duiven gekozen en de systematiek van Westervoort qua planning- en control cyclus. Daarmee kijkt u met deze voorjaarsnota eerder dan u gewend was naar het komende begrotingsjaar 2019. Dit biedt u de mogelijkheid om nu al kaders te stellen, beleidsafwegingen en keuzes te maken en zo richting te geven aan de zaken die we uit gaan voeren en op gaan pakken en gaan verwerken in de meerjarenbegroting 2019-2022.

Ten tweede waren de uitkomsten van de meicirculaire 2018 van het rijk nog niet bekend op het moment dat wij als college een besluit namen over deze voorjaarsnota. Gedeeltelijk zijn we wel in staat om een inschatting te maken van de impact van de meicirculaire en daar waar dat mogelijk was hebben we dat dan ook verwerkt in het meerjarig financieel perspectief. De gevolgen van de meicirculaire die we nu nog niet hebben verwerkt zullen we zo mogelijk nog opnemen in het raadsvoorstel bij deze voorjaarsnota.

Ten derde is de raad van plan een raadsprogramma op te stellen. Dit nog vorm te geven en op te stellen programma kan uiteraard ook leiden tot wijzigingen in de nu vastgelegde keuzes en ambities. Wellicht is er dan behoefte aan extra speerpunten of moeten de nu opgenomen speerpunten worden aangepast. Het college geeft daar graag ruimte aan. Met een raadsprogramma legt de gemeenteraad in gezamenlijkheid vast welke doelen en effecten ze wil bereiken in de komende raadsperiode.

In deze voorjaarsnota zijn dus net als in de begroting, drie programma's opgenomen. Bestuur, Maatschappij, Omgeving. Elk programma heeft een programmadoelstelling en 3 of 4 hoofddoelen.

Per hoofddoel hebben we vervolgens een aantal speerpunten benoemd. Met deze speerpunten gaan we in 2019 met extra inzet en aandacht aan de slag. Ze vormen dan ook onderdeel van onze eerste collegeagenda. We houden u van de voortgang daarvan uiteraard op de hoogte.

Per programma schetsen we ook de externe ontwikkelingen, de autonome financiële ontwikkelingen en waar relevant kleine ontwikkelingen.

Met deze voorjaarsnota bieden wij u dus een document aan waarmee u zowel inhoudelijk als financieel de koers voor 2019 (en verder) vastlegt. Tegelijk ook een document waarmee wij al in 2018 als college met kracht en energie aan de slag kunnen.

Zoals bekend wil dit college naast het bereikte coalitieakkoord ook gaan werken met een jaarlijks op te stellen collegeagenda. In de eerste besprekingen is daar voor 2018 nog in beperkte mate vorm aan gegeven. In het volgende hoofdstuk nemen we daarover dan ook de resultaten van op. Voor volgend jaar hopen we daar eerder en samen met de raad en onze inwoners een definitievere vorm aan te geven.

Van college-akkoord naar college-agenda 2018

Met het coalitieakkoord “Ruimte en Vertrouwen” willen we ruimte bieden aan de samenleving en de gemeenteraad om een inbreng te leveren in de koers van onze inspanningen als gemeente. Graag nemen we deze inbreng mee bij het verder uitwerken van ons beleid en werken dat dan weer uit in de college-agenda. Die college-agenda maakt onderdeel uit van de voorjaarsnota.

Nu de vaststelling van de concept-voorjaarsnota snel volgt op het coalitieakkoord en er nog geen raadsprogramma beschikbaar is, hebben we deze eerste versie van de collegeagenda gebaseerd op het coalitieakkoord zoals wij dat zien, op de speerpunten zoals ze zijn opgenomen in deze voorjaarsnota en op de signalen vanuit de raad en samenleving. We volgen bij het opstellen van deze agenda de indeling van de drie begrotingsprogramma's. We zien de collegeagenda daarbij vooral als een werkdocument waarmee we als college met daadkracht maar ook met flexibiliteit aan de slag kunnen. We gaan jaarlijks een collegeagenda opstellen waarbij we zowel de raad als onze inwoners zullen vragen input te leveren voor het opstellen van deze agenda.

Programma 1 Bestuur

We schatten de rol van de samenleving op waarde en gaan daar serieus mee om. Daarom gaan we:

- Middelen vrij maken om projecten uit de dorpsplannen Groessen en Loo en wijkplan Duiven-west te kunnen faciliteren; we hebben als gemeente dat te lang laten liggen; we zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en dorpen/wijk. We gaan ook onderzoeken hoe we hier structureel mee om moeten gaan.
- Starten met een pilot burgerbegroting.
- Onderzoeken hoe we initiatieven meer en makkelijker kunnen waarderen en actief burgerschap kunnen stimuleren.
- De organisatie 1Stroom uitdagen door te ontwikkelen op de weg naar een veranderende rol van de gemeente in de samenleving.
- Het stimuleringsbeleid door ontwikkelen en dan met name het ondersteunen van initiatieven.

Ruimte en vertrouwen betekent dat we nieuwsgierig zijn naar het raadsprogramma dat door de raad zal worden opgesteld. Graag willen wij dat raadsprogramma meenemen in de volgende versie van de college-agenda, die wij begin volgend jaar willen opstellen als aanloop naar de voorjaarsnota 2019.

Programma 2 Maatschappij

De vorige collegeperiode stond in het teken van de transitie in het sociaal domein, het op een goede manier oppakken van de nieuwe zorgtaken. We zijn toen ook begonnen met de transformatie en die transformatie gaan we voortzetten: zorg en welzijn ontmoeten elkaar. We vertrouwen daarbij op de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van onze inwoners en partners. Belangrijk is dat wij hun daar bij ondersteunen en de ruimte voor passende oplossingen bieden.

Altijd is uitgangspunt geweest dat goede zorg voorop staat en dat het budget randvoorwaarde was. En dan op een zodanige wijze dat in principe de nieuwe taken uitgevoerd moesten worden binnen het budget dat de gemeente daarvoor van de rijksoverheid kreeg. De transformatie betekent een toenemende druk op ontschotting van budgetten en dat gevoegd bij de nieuwe systematiek waarbij de budgetten niet meer als specifieke uitkeringen worden verstrekt aan de gemeenten, maar als onderdeel van de algemene uitkering. Dit leidt wat ons betreft tot een andere invulling van de randvoorwaarde. De taken in het sociaal domein lopen steeds meer in elkaar over en moeten worden uitgevoerd binnen de kosten die de gemeenteraad daarvoor beschikbaar stelt: de totale kosten van programma 2.

Er zijn ook nieuwe uitdagingen:

- Hoe gaan we om met eenzaamheid, is dat een probleem en wat kan het basisnetwerk daarin betekenen?
- Kunnen we nieuwe impulsen geven aan de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het openbaar domein (bv serviceteams)?

- Hoe zorgen we ervoor dat de statushouders zowel sociaal als wat betreft werk, een goede plek in onze samenleving krijgen?
- Hoe kunnen we de aanpak van laaggeletterdheid versterken?
- Hoe kunnen we in het kader van het stimuleringsbeleid het verenigingsleven daadwerkelijk verbinden aan onze maatschappelijke opgaven?
- Hoe gaan we onze samenleving inclusief en toegankelijk voor iedereen maken?

Programma 3 Omgeving

Met het coalitieakkoord hebben we onze ambities en plannen vastgelegd op de thema's duurzaamheid, de omgevingswet, economie, omgeving natuur en landschap, wonen en mobiliteit en bereikbaarheid.

We staan voor een veilige infrastructuur, in onze collegeagenda nemen we daarover het volgende op:

- Dat we binnenkort een besluit nemen over de kruising Broekstraat/Oostsingel en wegen daarin af de veiligheid van het kruispunt, de inzet van de provincie en het maatschappelijk draagvlak voor de verschillende varianten.
- Dat we doorgaan met de voorbereiding voor de fietstunnel in de Zuidsingel waarbij de door de raad vastgestelde financiële kader als uitgangspunt geldt.
- Dat we het project 30 km Van Dorth tot Medlerstraat opnieuw overwegen en mogelijk alsnog gaan oppakken.
- Dat we verder vorm en inhoud geven aan de ambities die we hebben geformuleerd met de woonagenda en ons coalitieakkoord.

We gaan door met het project Vitaal Centrum. Dat betekent niet alleen de doorontwikkeling van fase 4 en fase 5 en de verkoop van fase 2 (gebouw Ogtent), maar betekent ook bevorderen van de levendigheid van het centrum. Dus versterken weekmarkt en met winkeliers en horeca-ondernemers nagaan of de aanstelling van een "centrummanager" daaraan kan bijdragen. Ook evenementen kunnen daaraan bijdragen. Wat willen we trouwens met evenementen? Wat is de rol van de gemeente en waar kan wat? Dat willen we verder uitwerken.

We formuleren binnenkort een nieuwe ambitie voor de duurzaamheid, mede in het licht van het klimaatakkoord. Een circulaire economie speelt daarin een belangrijke rol, maar wij willen ook inwoners meer handvatten geven om zelf ook aan de slag te gaan. Het Liemerse energieloket kan daarin een goede rol spelen.

Financiële duurzaamheid

De ontwikkelingen om ons heen en onze ambities vragen om extra uitgaven. Tegelijkertijd willen we de gemiddelde lastendruk voor onze inwoners niet onnodig verzwaren. We gaan uit van een duurzaam en sociaal financieel beleid. We geven de ambtelijke organisatie daarom opdracht tot onderzoek naar herijking van bestaande uitgaven.

In deze voorjaarsnota presenteren we een klein tekort voor 2019. Gezien de beperkte omvang daarvan, de hoogte van onze algemene reserve en de verwachtingen dat ons meerjarig financieel perspectief nog zal moeten worden bijgesteld gaan we u nu geen voorstellen doen om dit tekort nu al weg te werken.

Programma 1 Bestuur

1.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.

Toelichting

De trend dat de samenleving aan zet is zet zich voort. De gemeente faciliteert inwoners, wijken, dorpen, ondernemers en organisaties om elkaar te helpen en initiatieven verder te brengen en mogelijk te maken. Hiermee verschuift het accent van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De gemeente zorgt er voor dat er een basisniveau is en een vangnet voor hen die er niet zelf of samen uitkomen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de gemeente nog meer ruimte gaat bieden aan initiatieven vanuit de samenleving en die initiatieven faciliteert en stimuleert. De gemeente stelt zich hierbij regelmatig op als partner en staat daarmee midden in de samenleving. Wat daarnaast bijdraagt is een prettig/positief gevoel van veiligheid in de eigen omgeving. Dit gevoel is er grotendeels al. Wij willen bevorderen dat dit positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers in Duiven vastgehouden wordt en daar waar nodig verbeterd wordt. Hiervoor dragen we samen de verantwoordelijkheid. Als gemeente versterken we de preventie en pro-activiteit.

Het werken aan een veilige gemeente is van oudsher een overheidstaak. Naast beleid en uitvoering op de wettelijke veiligheidstaken zijn ook initiatieven van inwoners van belang. In onze dienstverlening zien we dit ook terug. De behoefte en de vraag van de klant staat centraal als het gaat om de inrichting van de dienstverlening. Dit betekent een integrale benadering van dienstverlening en eenduidige en kwalitatief hoogwaardige klantcontacten.

Hoofddoelen

Wij willen dit bereiken door:

- A. De samenleving stimuleren om initiatieven te nemen die bijdragen aan prettig wonen en leven.
- B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers.
- C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, met aandacht voor wat nodig is.
- D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel.

Externe ontwikkelingen

- "Overheidsbrede dienstverlening 2020", de "Wet modernisering elektronisch bestuur", de "Wet digitale overheid" en het "Besluit digitale toegankelijkheid" nopen tot het voortdurend uitbreiden van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente hierbij aan moet haken. In dat verband is van belang dat 1Stroom zowel het landelijke voorzieningenniveau van e-diensten via MijnOverheid alsook de ontwikkelingen in de markt een breed scala aan instrumenten mogelijk maakt.
- Burgerbegroting. Veel landen, onder andere Duitsland en België, hebben hier al ervaring mee opgedaan. Ook een aantal gemeenten in Nederland hebben de burgerbegroting ingevoerd of zijn bezig met het experimenteren hiermee. Het experimenteren komt voor uit de wens om te komen tot nieuwe vormen van lokale democratische vernieuwing. De burgerbegroting is een instrument om te bevorderen dat er meer verantwoordelijkheid gegeven wordt aan de samenleving.

1.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2018 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2018, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd.

Formatie wethouders

Na de gemeenteraadsverkiezing is de samenstelling van ons College gewijzigd. Als gevolg hiervan is er een uitbreiding van de formatie met 0,1 Fte noodzakelijk. De kosten hiervoor bedragen € 10.000 en zijn structureel.

Vergoeding ict apparatuur raadsleden en fractieassistenten

In de vorige raadsperiode hebben raadsleden en fractieassistenten een maandelijkse vergoeding ontvangen waarmee zij zelf een device konden aanschaffen. Per 29-03-2018 hebben de meeste raadsleden en fractieassistenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het in bruikleen verkrijgen van een iPad. De investering die hiermee is gemoeid (ongeveer € 17.000 voor 30 stuks) wordt in 4 jaar afgeschreven. De maandelijkse vergoeding die raadsleden ontvingen is komen te vervallen. De jaarlijkse lasten komen ongeveer € 1.000 hoger uit.

Dividend Vitens

Het dividendbeleid bij Vitens NV wordt aangepast. De dividenduitkeringen over 2018 en 2019 zullen aanzienlijk lager liggen, omdat in die jaren de 'overwinsten' terug moeten worden gegeven in de tarieven. Over 2018 wordt een dividend van € 0,99 per aandeel verwacht. De gemeente Duiven heeft 26.705 aandelen. Dat betekent dat we ongeveer € 63.000 minder dividend gaan ontvangen. We passen de raming hier op aan.

OZB opbrengst

Bij het berekenen van de opbrengst OZB voor woningen en niet-woningen wordt uitgegaan van de cijfers van het CBS. Bij een interne controle is gebleken dat in de telling van het CBS objecten zijn meegenomen die in de administratie van de gemeente reeds beëindigd zijn vanwege splitsing, samenvoeging, sloop etcetera. Daarom is de vastgestelde OZB-waarde te hoog vastgesteld en blijft de opbrengst OZB achter bij de raming. De opbrengst van de OZB is hierdoor in totaliteit € 256.861 lager dan geraamd.

Verbouwing gemeentewerf Duiven

Vanwege de ambtelijk fusie tussen Duiven en Westervoort en het concentreren van de werkzaamheden van team beheer buiten op de gemeentewerf in Duiven is het voor een goede werkomgeving van de medewerkers noodzakelijk om een aantal aanpassingen op de gemeentewerf uit te laten voeren.

De kosten van de verbouwing bedragen € 49.000. De kapitaallasten per jaar zijn € 3.185.

De gemeente Westervoort heeft haar werflocatie verkocht. De verkoop levert een besparing op voor de exploitatie van 1Stroom. Uit het voordeel dat dit oplevert in de bijdrage aan 1Stroom kunnen de extra exploitatielasten voor de locatie Duiven na de aanpassingen worden gedekt.

Stalling ten behoeve auto's en strooimaterieel

In verband met de verkoop van de werf in de gemeente Westervoort is er bij de gemeentewerf in Duiven een overkapping nodig voor het stallen van de auto's en het strooimaterieel. De kosten hiervoor worden geschat op € 30.000. Dit betekent een kapitaallast van € 2.250 per jaar.

Stimuleren van actief burgerschap

In het coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen dat we nog meer ruimte willen maken voor initiatieven uit de samenleving. We kennen reeds het budget kleur uw buurt wat gericht is op de kleine initiatieven tot € 500. Om in 2018 al een start te kunnen maken met het ruimte bieden voor de grotere initiatieven wordt een budget gevraagd van € 25.000. Dit bedrag is ten dienste van het door de gemeente op gang brengen van het vlieg wiel van initiatieven vanuit de samenleving; een belangrijk onderdeel van het coalitieakkoord. Dit sluit aan bij de doelstelling van een "krachtige overheid" in dit programma.

Vorbereiden experiment burgerbegroting

Zie speerpunt burgerbegroting. De voorbereiding voor het experiment vindt grotendeels plaats in 2018. Hier zijn in 2018 kosten mee gemoeid voor communicatiemiddelen, externe begeleiding en zaalhuur die niet in de begroting 2018 zijn opgenomen. De kosten worden geraamd op € 15.000.

Kleine ontwikkelingen

Voor een tweetal kleine ontwikkelingen (Raad in de Samenleving en Veiligheid Duiven) wordt in totaal € 12.500 structureel bijgeraamd. Op de administratie is een lijst met bijbehorende teksten aanwezig.

1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. “Krachtige overheid”: Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

Dit zijn de speerpunten:

1.A.1	Stimuleren van actief burgerschap
Doel	Ophalen wat er in de samenleving speelt en het verder brengen van ideeën, initiatieven en behoeften.
Toelichting	Wij gaan nog meer ruimte bieden aan initiatieven vanuit de samenleving. We faciliteren en stimuleren dit. Het gaat vooral om het aanjagen/laten opbloeien van nieuwe initiatieven en een bijdrage te leveren aan bestaande initiatieven. In 2017 is de dialoog met de samenleving opgepakt in het kader van het ontwikkelen van het nieuwe stimuleringsbeleid. Deze dialoog richtte zich met name op de verenigingen, stichtingen en professionele partijen waar de gemeente een subsidierelatie mee heeft. Voor het vervolg richten we ons aan de hand van verschillende thema's (bijvoorbeeld veiligheid, ondermijning, burgerbegroting, projecten buitenruimte, projecten sociaal domein) op doelgroepen in de samenleving: inwoners, georganiseerde groepen van inwoners (bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden, buurtverenigingen), verenigingen en ondernemers. Aan de hand van de uitkomsten bekijken we welke rol de gemeente en welke rol de samenleving heeft en hoe we nieuwe ideeën, initiatieven en behoeften verder kunnen brengen. Hierbij zoeken we ook de verbinding met de vakinhoudelijke teams binnen de organisatie en onze professionele partners. In het coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen dat we nog meer ruimte willen maken voor initiatieven uit de samenleving. We kennen reeds het budget kleur uw buurt wat gericht is op het faciliteren van kleine initiatieven tot een bedrag van € 500. Om ook voor de grotere initiatieven een substantiele financiële bijdrage te kunnen leveren vragen we een extra budget.
Risico's	Door onze inspanningen moet het vliegwiel in beweging komen. Als er te veel initiatieven uit de samenleving komen kan het voor onze organisatie lastig zijn om al deze initiatieven verder te brengen. Als er juist te weinig initiatieven uit de samenleving komen kan het precies de andere kant op werken. In beide gevallen levert dit een risico op voor deze activiteit.
Planning	Continue doorlopend
Financiën	Voor het laten slagen van dit speerpunt hebben we structureel budget nodig. Budget voor het verder brengen van initiatieven (€ 50.000) en een werkbudget voor het organiseren van de uitvoering (€ 15.000). Voor het genoemde bedrag van € 50.000 zoeken we vanaf 2019 voor de helft, dus voor € 25.000, ruimte binnen bestaande budgetten.
Participatie	Dit speerpunt is bij uitstek gericht op participatieve trajecten en het verder brengen van ideeën en initiatieven vanuit de samenleving.
1.A.2	Burgerbegroting
Doel	Experimenteren met de burgerbegroting

1.A.2	Burgerbegroting
Toelichting	Een burgerbegroting is een besluitvormend proces waarin burgers delibereren en onderhandelen over het verdelen van publieke geldbronnen van de lokale overheid en/of maatschappelijke partijen. In Nederland gebeurt dit tot nu toe in de vorm dat burgers initiatieven en projecten ontwikkelen en indienen, die binnen een gelimiteerd vrijgemaakt budget gekozen worden door wijkbewoners en/of vertegenwoordigers van een wijk. De wens is in 2019 te gaan experimenteren met een burgerbegroting en 2018 te benutten om dit experiment voor te bereiden. Deze wens is ook opgenomen in het coalitieakkoord 2018-2022. Het experimenteren komt voort uit de wens om te komen tot nieuwe vormen van lokale democratische vernieuwing. De burgerbegroting is een instrument om te bevorderen dat er meer verantwoordelijkheid gegeven wordt aan de samenleving. In welke wijk of wijken of voor welk onderwerp willen we met dit experiment starten, hoe groot is exact het budget waarmee we willen starten en hoe maken we (een deel van) dit budget vrij uit de bestaande middelen? Hierover zullen in de loop 2018 keuzes gemaakt moeten worden en hierover worden aan de nieuwe raad voorstellen voorgelegd.
Risico's	Er bestaat een risico dat voor een dergelijk experiment geen draagvlak gevonden wordt in de samenleving.
Planning	2018 ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding. 2019 start met experiment.
Financiën	De inschatting is vooralsnog dat er minimaal een bedrag van € 100.000 nodig is om het experiment met de burgerbegroting in 2019 te laten slagen. We zoeken € 50.000 binnen de bestaande middelen en € 50.000 vragen we extra. Ook is voor 2019 een werkbudget nodig. Dit wordt voor 2019 geraamd op € 15.000 en wordt ingezet voor communicatiemiddelen, externe begeleiding en zaalhuur.
Participatie	Een burgerbegroting is een vorm van democratische vernieuwing (lokaal) waarbij de gemeente meer verantwoordelijkheid geeft aan de samenleving en de samenleving deze verantwoordelijkheid actief oppakt.

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers.

Dit zijn de speerpunten:

1.B.1	Aanpak Ondermijning
Doel	Het voorkomen en terugdringen van ondermijning.
Toelichting	De aanpak van ondermijning is een speerpunt in ons integraal veiligheidsbeleid 2016-2019. Ondermijning is een nog steeds groeiend probleem en de bestuurlijke aandacht neemt toe. In 2018 is een plan van aanpak opgesteld en is de basis op orde gebracht door regelgeving en beleid op het gebied van hennepcultuur/drugs, Bibob en heling aan te passen. De nadere uitwerking en uitvoering van het plan van aanpak loopt door in 2019 en de jaren erna. Belangrijke onderdelen zijn het vergroten van de bewustwording onder inwoners, ondernemers en personeel van de gemeente en haar veiligheidspartners en het gericht onderzoeken van signalen uit het eerder opgestelde ondermijningsbeeld en eventuele nieuwe signalen.
Risico's	Ondermijning heeft impact op de maatschappij. Als we als gemeente, samen met de veiligheidspartners, ondermijning onvoldoende aanpakken, bestaat het risico dat we onvoldoende weerstand kunnen bieden aan ondermijnende criminaliteit. Dat tast bovendien de geloofwaardigheid van de integere overheid aan.
Planning	Uitvoering van het vastgestelde beleid en plan van aanpak.

Financiën	De aanpak van ondermijning moet structureel worden ingebed in de gemeentelijke organisatie. Het onderwerp vraagt voortdurende aandacht en moet tevens voortdurend onder de aandacht worden gebracht van partners en inwoners/ondernemers. Bovendien zijn de cases op het terrein van ondermijning ingewikkeld en tijdrovend. In combinatie met de toenemende taken op het brede gebied van veiligheid, stellen wij voor structureel 1,0 fte beschikbaar te stellen binnen 1Stroom (voor Duiven én Westervoort) voor de uitvoering van deze taken. In de begroting 2018 was al besloten om 0,5 fte structureel beschikbaar te stellen. De kosten van de extra 0,5 fte bedragen voor Duiven € 22.050.
Participatie	Als eerste moeten we inwoners en ondernemers informeren over ondermijning. Daarmee vergroten we de bewustwording. Inwoners en ondernemers worden zo meer alert op signalen van ondermijnende criminaliteit en kunnen zo signalen eerder melden. Op die manier pakken we samen ondermijning aan. Ondermijning is daarmee wellicht een geschikt thema om de dialoog met de samenleving over aan te gaan.

1.B.2	Woninginbraken / Buurtpreventie
Doel	Inwoners dragen zelf bij aan de veiligheid in hun woonomgeving.
Toelichting	Gemeente en politie doen veel aan het voorkomen van woninginbraken. Het is een prioriteit in het veiligheidsbeleid. Veiligheid is nadrukkelijk ook een verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers zelf, bijvoorbeeld door te zorgen voor goed hang- en sluitwerk in de woning, het schoonhouden van de omgeving, het aanspreken van anderen op hun gedrag, het melden van onveilige en overlastgevende situaties en het meedenken over hoe het beter kan. Ook voor uitvoering van het beleid wordt een beroep gedaan op inwoners en ondernemers, met de insteek dat zij zoveel mogelijk zelf met initiatieven komen. Als gemeente faciliteren we indien mogelijk deze initiatieven. Buurtpreventieteams, WhatsApp buurtgroepen en Burgernet zijn hier mooie voorbeelden van. Dit soort burger-/buurtinitiatieven blijven we stimuleren, faciliteren en verder uitbouwen.
Risico's	Woninginbraken hebben veel impact op slachtoffers en op hun gevoel van veiligheid. Als we als gemeente, politie én inwoners minder alert zijn op verdachte situaties, is de kans groot dat het aantal woninginbraken toeneemt en het gevoel van veiligheid navenant afneemt.
Planning	Doorlopend. De nadruk ligt op de donkere dagen periode.
Financiën	Vanuit bestaande budgetten.
Participatie	Bij de aanpak van woninginbraken is participatie van inwoners erg belangrijk. Gemeente en politie kunnen dat niet alleen en kunnen de 'ogen en oren' van de inwoners goed gebruiken. Ook op dit onderwerp kunnen we de dialoog met de samenleving verder aangaan. Het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving, zoals Buurtpreventieteams en WhatsApp groepen, is de hoogste vorm van participatie.

1.B.3	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Doel	Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur.

1.B.3	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Toelichting	Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker, nu de gemeente sinds de decentralisatie in het sociaal domein een deel van de zorg zelf in huis heeft. Er spelen diverse onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Voorbeelden zijn: de aanpak van personen met verward gedrag, personen die ernstige woonoverlast veroorzaken in hun buurt of jongeren die vanwege een instabiele thuissituatie afglijden naar criminaliteit of radicaliseren. In de loop der tijd zullen zich steeds nieuwe knelpunten en doelgroepen manifesteren. Zorg en veiligheid sluit nu nog niet altijd goed op elkaar aan. Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur is daarom een speerpunt voor de komende jaren.
Risico's	Zonder goede verbinding tussen zorg en veiligheid dreigen inwoners uiteindelijk tussen wal en schip te vallen; er komt dan geen sluitende aanpak tot stand. Meestal kan dan alleen de politie nog optreden als deze personen strafrechtelijke overtredingen begaan.
Planning	Doorlopend.
Financiën	In 2018 moet er een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag zijn. Of dit kosten met zich mee gaat brengen, is op dit moment nog niet aan te geven.
Participatie	We informeren onze inwoners over waar zij met vragen en zorgen terecht kunnen zodat de drempels om deze te uiten verlaagd worden. Dit versterkt de vroegtijdige signalering waardoor zorg en hulpverlening snel(ler) opgestart kunnen worden. Een sluitende aanpak voor personen met verward of overlastgevend gedrag komt bij voorkeur tot stand in overleg met de persoon zelf. Helaas werken ze daar niet altijd vrijwillig aan mee. Dan zijn andere trajecten aan de orde.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, die aansluit op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners.

Dit zijn de speerpunten:

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Doel	Uitbreiden digitale dienstverlening

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Toelichting	Een van de opdrachten in het kader van de ambtelijke fusie is het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening. Dienstverlening is van ons allemaal en vraagt daarom een organisatiebrede uitwerking. Deze uitwerking vindt plaats in het kader van de strategische agenda van de directie van 1Stroom. Binnenkort zal dit project starten en wij verwachten dat wij bij de Voorjaarsnota 2019 verdere voorstellen kunnen doen om de kwaliteit te verbeteren. De uitdaging die hierbij onder andere voorligt is het realiseren van duidelijke toegang tot de gemeentelijke producten en diensten en zoveel mogelijk eenduidigheid in de digitale communicatie vanuit de gemeente. De grote verscheidenheid aan beschikbare ict-oplossingen – zowel landelijk via MijnOverheid, als via de verschillende leveranciers van backofficeapplicaties en via de gemeentelijke website – vraagt om strategische keuzes. Daarbij houden we aandacht voor de niet geringe groep inwoners/klanten die niet of minder zelfredzaam is en voor de groep digibeten en laaggeletterden. We zorgen dat ook voor deze doelgroepen de gemeentelijke producten en diensten goed toegankelijk zijn.
Risico's	Om onze dienstverlening te kunnen moderniseren is binnen de ambtelijke organisatie voldoende beschikbare capaciteit en commitment nodig voor de daarmee gepaard gaande verandertrajecten. Organisatiebreed vraagt dit om een gevoel van eigenaarschap c.q. ambassadeurschap dienstverlening. Het daadwerkelijk uitgaan van de behoefte van de klant en de inzet van meer e-diensten, zowel voor inkomende aanvragen als voor externe communicatie, vraagt om een andere inrichting van gemeentelijke processen en werkwijzen, en om een andere focus van de medewerkers. Daarnaast vraagt de doorontwikkeling binnen het huidige gevarieerde ict-landschap en met de huidige complexiteit en snelheid van de digitale ontwikkelingen zowel op strategisch als operationeel niveau de nodige specialistische capaciteit. Wij verwachten volgend jaar met voorstellen te kunnen komen, voortvloeiende uit het project van de strategische agenda, mede in relatie tot de taakstelling van de ambtelijke fusie. We laten onze ambitie in het kader van de (strategische) doorontwikkeling volgend zijn aan de daarvoor beschikbare capaciteit. Ook wordt bij iedere keuze voor nieuwe e-diensten of uitbreiding van bestaande e-diensten vooraf bekeken of deze haalbaar is, mede gelet op de benodigde capaciteit en gemeentelijke inzet. Waar mogelijk worden binnen de Liemerse samenwerking taken verdeeld.
Planning	Het uitbreiden van e-dienstverlening is een continu proces, dat we met de implementatie van de gemeentelijke toptakenwebsite, de implementatie van het zaakgericht werken via Join Zaak&Document en Join Klantcontact zijn ingezet.
Financiën	De financiering van de ict-gerelateerde e-dienstverlening loopt grotendeels via de RID-budgetten. Vooralsnog lijkt de beschikbaarheid van de benodigde budgetten voldoende geborgd. Daar waar aanvullende investeringen nodig zijn, zal dit in een separaat voorstel worden voorgelegd.
Participatie	Bij de doorontwikkeling van onze e-dienstverlening, en de afstemming daarmee op de andere klantkanalen, hebben we aandacht voor wat nodig is. Dat wat nodig is, bepalen we aan de hand van klantonderzoeken. Daarnaast zetten we een klantpanel op met vertegenwoordigers vanuit verschillende doelgroepen waar we gerichte doorontwikkelvoorstellen ter toetsing aan voorleggen, teneinde ook daadwerkelijk keuzes te kunnen maken op basis van behoefte. Daarnaast monitoren we klantgedrag via web-statistieken en de data die we vanuit de verschillende backofficeapplicaties verkrijgen.

D. Een organisatie die waarmaakt dat de gemeente een transparante en betrouwbare partner is middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van

initiatief, die invulling geeft aan de randvoorwaarden die de gemeenteraden hebben gesteld met betrekking tot kwaliteit en kosten en die de opdrachten van beide besturen uitvoert.

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Doel	Doorontwikkeling van de fusieorganisatie
Toelichting	De organisatie 1Stroom, de ambtelijke fusieorganisatie van de gemeenten Duiven en Westervoort is op 1 januari 2018 van start gegaan. Naast invulling geven aan het programmadoel, wil de organisatie ook invulling geven aan de randvoorwaarden die de gemeenteraden hebben gesteld met betrekking tot kwaliteit en kosten. De organisatie wil daarnaast de opdrachten van beide besturen uitvoeren. De missie/visie van deze organisatie past heel goed bij het programmadoel: een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving. Maar dat wil niet zeggen dat daarmee het werk klaar is. Er is nog veel te doen om de organisatie daarin mee te nemen. Het jaar 2018 is vooral het jaar geweest om de basis op orde te brengen en het fusiestof te laten neerdalen. In 2019 zullen stappen worden gezet om de organisatie verder mee te nemen naar het doel. De directie heeft daartoe een strategische agenda vastgesteld. waarmaakt dat de gemeente een transparante en betrouwbare partner is middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief, die invulling geeft aan de randvoorwaarden die de gemeenteraden hebben gesteld met betrekking tot kwaliteit en kosten en die de opdrachten van beide besturen uitvoert.
Risico's	Uit evaluaties van ambtelijke fusies elders (zie rapport Berenschot daarover) zijn risico's van een ambtelijke fusie: Onvoldoende harmonisatie van beleid: als beide besturen niet openstaan voor harmonisatie van beleid, heeft de fusieorganisatie onvoldoende meerwaarde en komt er van efficiency voordelen en kwaliteitsverhoging weinig terecht. Te snel resultaten willen zien: een te grote bezuiniging die snel gehaald moet worden, leidt tot problemen; de organisatie heeft tijd nodig om de voordelen van de fusie tot uiting te laten komen. Onvoldoende aansluiting van de organisatie bij een of beide colleges. In het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het algemeen en in het dagelijks bestuur van 1Stroom in het bijzonder, zullen de hieruit voortkomende aandachtspunten regelmatig aan de orde komen.
Planning	Zowel de uitvoering van de projecten uit de Strategische Agenda van de directie, als het omgaan met de factoren zoals genoemd onder de risico's is een continu proces. En een proces waarin een ieder telkens open moet staan voor interne en externe ontwikkelingen, zodat impulsen aan de ontwikkeling van de organisatie gegeven kunnen worden.
Financiën	De doorontwikkeling van de organisatie vraagt om de inzet van opleidingsmiddelen en die zijn voorhanden. De door de gemeenteraden vastgestelde taakstelling voor de organisatie 1Stroom is verwerkt in de begroting 2019. In meerjarig perspectief is de taakstelling voor de volgende jaren ook al verwerkt. Voor 2019 is de netto besparing € 400.000 en conform eerdere besluiten komt deze besparing voor 63% ten goede aan de gemeente Duiven en voor 37% van de gemeente Westervoort.

1.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2018-2021 programma Bestuur

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021
Saldo voor de Voorjaarsnota	27.926.957	27.819.070	28.227.070	28.483.070
Formatie wethouders	10.000	10.000	10.000	10.000
I-pad raadsleden	0	1.000	1.000	1.000

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021
Dividend Vitens	0	63.000	63.000	63.000
Opschonen WOZ objecten	256.861	256.861	256.861	256.861
Verbouwing gemeentewerf		0	0	0
Stalling materieel	0	2.250	2.250	2.250
Stimuleren actief burgerschap	25.000			
Vorbereiden experiment burgerbegroting	15.000			
Kleine ontwikkelingen	12.500	12.500	12.500	12.500
Saldo na voorjaarsnota 2018	27.607.596	27.473.459	27.881.459	28.137.459
Gevolgen speerpunten:				
Dialogoog met de samenleving		65.000	40.000	40.000
Burgerbegroting		65.000		
Aanpak ondermijning		22.050	22.050	22.050
Aanvullende wensen:				
Crisisbeheersing	-	11.400	11.400	11.400
Kleine wensen		10.000	5.000	5.000
Saldo bij honoreren alle wensen	27.607.596	27.300.009	27.803.009	28.059.009

Bedragen in €

Aanvullende wensen

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen opgenomen die voortvloeien uit de speerpunten. Onderstaand staat de toelichting op een aanvullende wens binnen programma 1 Bestuur.

Crisisbeheersing

Op het niveau van de veiligheidsregio hebben we de afgelopen jaren een basis neergezet voor de crisisbeheersing door gemeenten. In de eerste maanden van 2018 is met het regionale project Bouwen Bevolkingszorg in beeld gebracht wat we moeten doen om de basis verder te professionaliseren: lokaal en regionaal. In 2019 zullen de uitkomsten geïmplementeerd worden. De kosten die de professionaliseringsslag met zich meebrengt, leiden vanaf 2019 tot een structurele verhoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage aan de Veiligheidsregio met € 0,45. Voor Duiven is dat een bedrag van € 11.400.

Kleine wensen

Voor kleine wensen (Veiligheidsmonitor en Veiligheid Duiven) wordt in totaal € 10.000 gevraagd, waarvan € 5.000 structureel. Specificatie is aanwezig op de administratie.

Programma 2 Maatschappij

2.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

We dragen bij aan een vitale Duivense samenleving, die veerkrachtig, flexibel, gezond, menselijk, zelfredzaam en maximaal leefbaar is.

Toelichting

Uitgangspunt is de eigen kracht van inwoners, bedrijven en verenigingen (samenleving). De meeste Duivenaren kunnen zonder hulp goed voor zichzelf zorgen. Voor inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn zelf regie over hun eigen leven te voeren krijgen van ons passende zorg en hulp om waardevol en zelfstandig aan de (Duivense) samenleving deel te nemen.

De dialoog- en doorpakweken hebben ons geleerd, dat maatschappelijke instellingen en verenigingen hun verantwoordelijkheden kennen en zij vormen een sterke “fundering” van de Duivense samenleving die door ons nog beter benut en versterkt zal worden. Dit doen wij door in overleg de samenwerking en dialoog tussen deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. Dit kan (eenvoudige en) duurzame oplossingen mogelijk maken voor maatschappelijke vraagstukken en kan leiden tot betere resultaten voor mogelijk minder geld.

Wij zetten sterk in op preventieve voorzieningen met een lage toegangsdrempel, die dicht bij de inwoners worden aangeboden. Hiermee kunnen zwaardere zorg en maatwerkvoorzieningen voorkomen en/of uitgesteld worden. Dat is een win-win-situatie. Voor het verbeteren van het signaleren van hulpvragen van inwoners worden door professionals o.a. vrijwilligers en andere groepen getraind.

Voor kwetsbare inwoners die geen regie over hun leven kunnen voeren en ook niet volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen houden wij een “vangnet” in stand. Dit “vangnet” bestaat uit door de overheid georganiseerde voorzieningen en uit zo nodig specialistische zorg. De kwetsbare inwoner kan hierdoor zo prettig en zinvol mogelijk leven. Het “vangnet” zal worden versterkt.

De in 2017 ingeslagen weg naar versterking van samenwerking met en tussen maatschappelijke instellingen en verenigingen in het basisteam/netwerk en BOSS, wordt vervolgd. Dit zal een extra impuls van ons krijgen, omdat niet alle partners met hetzelfde “vervoermiddel” en dezelfde “snelheid” de ingeslagen weg volgen. Het resultaat is, dat alle partners op gelijkwaardige wijze deelnemen aan het basisteam/netwerk. De wijze waarop dit zal gebeuren staat bij de speerpunten.

De basisvoorzieningen worden gevormd door mogelijkheden voor sport, recreatie, kunst, cultuur, educatie, onderwijs en gezondheidszorg. Voor alle inwoners van Duiven dragen die voorzieningen voor een belangrijk deel bij aan zinvolle vrijetijdsbesteding, ontplooiing, ontwikkeling en positieve gezondheid. De basisvoorzieningen maken mogelijk dat inwoners zelfstandig de regie over hun leven kunnen voeren en deel kunnen nemen aan de samenleving. Goede basisvoorzieningen moeten ook voorkomen dat zo min mogelijk een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen en gebruik gemaakt moet worden van het “vangnet”. De basisvoorzieningen worden in stand gehouden en versterkt waardoor het goed en prettig leven is in Duiven.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- A. De basis op orde
- B. Meedoen naar vermogen
- C. Zelfredzaamheid naar vermogen

Externe ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere externe ontwikkelingen.

2.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2018 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2018, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om

bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

De gemeente subsidieert jaarlijks de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De VVE is bedoeld voor kinderen tot 4 jaar met een mogelijke (ontwikkelings)achterstand. Het VVE programma biedt op speelse wijze educatie om kinderen zonder achterstand het basisonderwijs te laten instromen. De gemeente kreeg hiervoor jaarlijks middelen vanuit het Rijk. De rijksregeling liep tot 2017. Hiervoor in de plaats komen per 2016 de Asscher middelen. Die zijn voor 2018 niet toereikend om hetzelfde aantal VVE plekken te kunnen financieren. Daarom wordt eenmalig € 29.078 gevraagd om de het budget op peil te houden en het VVE programma in stand te houden.

Realiseren van een extra spreekruimte in het Huis van Doo.

Voor een vrijkomende verhuurbare ruimte (50g) heeft zich een nieuwe huurder aangemeld. Deze huurder vraagt ook nog om een extra ruimte in te richten als spreekkamer die gerealiseerd kan worden in een deel van de algemene ruimte op de verdieping achter de lift. Hiervoor is een kleine verbouwing nodig waarvan de investeringskosten € 22.000 bedragen. De kapitaallast is € 1.430 per jaar. Voorgesteld wordt 50% van de totale investeringskosten voor rekening te nemen van de gemeente en de andere 50% over een periode van 10 jaar door te belasten als een toeslag op de huursom, waarbij als clausule wordt opgenomen dat bij voortijdige beëindiging van de huurovereenkomst het nog openstaande bedrag in één keer wordt afbetaald.

Doelgroepenvervoer

Medio 2017 is in het bestuurlijk overleg BVO DRAN afgesproken om te komen tot de ontwikkeling van een nieuwe verdeelsleutel.

In de vergadering van BVO DRAN van december 2017 is afgesproken om met het oog op de nieuwe verdeelsleutel en de begrotingen 2018 en 2019 een analyse te maken van de kosten pré-AVAN versus huidige AVAN kosten.

Uit de analyses blijkt in algemene zin dat:

- de ontvangen subsidie in de pré-Avan periode hoger was dan de huidige subsidie;
- de ontwikkelingen in de markt leiden tot een kostenstijging van ca 15%;
- bij sommige gemeenten de ontvangen klantbijdrage lager is dan in de pré-Avan periode.

Afgesproken is om voor de zomer van 2018 te komen met een plan van aanpak. In dit plan van aanpak zal worden aangegeven aan welke knoppen – regionaal dan wel lokaal gedraaid kan worden – om tot betere beheersing van de kosten te komen.

Voor de jaren 2017 tot 2020 is binnen het BVO DRAN afgesproken om een solidariteitsbeginsel in te voeren. Door het solidariteitsbeginsel worden nadeelgemeenten (gedeeltelijk) gecompenseerd voor de negatieve financiële effecten van de invoering van de nieuwe verdeelsleutel. Over de uitwerking van het solidariteitsbeginsel vindt nog regionaal overleg plaats.

Voor Duiven betekent dit alles dat we in 2018 een bedrag van € 154.429 aan extra middelen moeten opnemen en in 2019 € 177.010. Voor een groot gedeelte vallen deze kosten binnen het budgetneutrale Sociaal Domein. Daardoor is het nadeel slechts € 23.000 structureel.

Liemerse Uitdaging

Tot en met 2017 financierden wij de Liemerse Uitdaging voor € 10.000. Na evaluatie is besloten deze financiering structureel voort te zetten. De Liemerse Uitdaging stimuleert bedrijven om hulpvragen van verenigingen en instellingen (kennis, handjes, geld) te faciliteren. Derhalve structureel € 10.000 bijramen. Tegenover de bijdrage van € 10.000 van de gemeente Duiven in 2017 stonden 285 matches en een maatschappelijke waarde van € 320.000.

Veilig Thuis

De kosten voor Veilig Thuis bedragen in 2018 voor de gemeente Duiven € 141.300. In de begroting is € 100.000 geraamd voor Veilig Thuis. Deze raming was te laag. In voorgaande jaren waren de kosten voor Veilig Thuis circa € 125.000. De stijging van de kosten in 2018 heeft

daarnaast te maken met een wijziging van de financieringssysteem. In 2018 dient € 41.300 bijgeraamd te worden. Voor 2019 wordt de financieringssysteem opnieuw bekeken. Vanaf 2019 wordt voorgesteld om structureel € 25.000 bij te ramen (totaal bedrag in de begroting voor Veilig Thuis € 125.000).

2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. De basis op orde

Dit zijn de speerpunten:

2.A.1	Van maatwerk naar Algemene Voorzieningen
Doel	Het mogelijk maken om ondersteuning en zorg van onze inwoners zo laagdrempelig mogelijk en dichtbij te organiseren, waardoor inwoners zo normaal mogelijk aan het gewone leven kunnen deelnemen in Duiven.
Toelichting	Vanaf 2017 is het basisteam ingezet om rondom thema's die spelen op het gebied van zorg en ondersteuning slimme oplossingen te vinden. Rondom deze thema's organiseert de verbinder "tafels" waar inwoners, verenigingen etc, en aanbieders van ondersteuning samen op zoek gaan naar slimme oplossingen, dwars door 0de, 1ste en 2de lijn heen. Niet via grote projectplannen, maar via kleine projecten wordt de ontwikkeling ingezet. Deze werkwijze vraagt van partners lef, flexibiliteit en bereidheid tot samenwerking. De manier van werken is effectief gebleken en in 2019 wordt deze verder ingevoerd met nog meer partners in de gemeente Duiven. Naast de invoering van deze werkwijze, ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan versterking van de basis en ervoor zorgen dat mensen zoveel mogelijk mee kunnen doen. Om deze nieuwe manier van werken goed in te kunnen voeren wordt het huidige basisnetwerk ingezet. De Innovatieve oplossingen die hieruit voortkomen worden zoveel mogelijk gevonden door bestaande werkwijzen en producten om te buigen.
Risico's	Organisaties werken nog onvoldoende samen en kijken onvoldoende over grenzen heen. Bewustwording van nut en noodzaak en de daarbij behorende gedragsverandering van inwoners en organisaties komt niet voldoende tot stand. Onvoldoende wenkend perspectief waardoor organisaties het bedrijfsbelang boven het cliëntbelang stellen.
Planning	De inzet van de transformatie is een cyclisch proces zoals omschreven in de transformatieagenda. In September 2019 wordt een presentatie gehouden voor de raad over de voortgang waarin inzicht gegeven wordt in de thema's en initiatieven.
Financiën	Uitvoering hiervan vindt plaats in programma 2 binnen de bestaande middelen.
Participatie	De werkwijze bij dit speerpunt is erop gebaseerd dat inwoners vanaf het begin mee ontwikkelen. Per thema of "tafel" zijn ze een belangrijke partner, en gaan we samenwerken met inwoners die betrokken zijn bij het thema en bereid zijn om hierin een bijdrage te leveren. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de bestaande overleg vormen. Op alle thema's en "tafels" in deze transformatie zetten we in op de volgende niveaus van participatie: Samen beslissen, Samen handelen.
2.A.2	Uitbreiding Voor- en Vroegschoolse Educatie
Doel	Door middel van extra inzet op peuter- en kinderdagopvang peuters met (een risico op) een (ontwikkelings)achterstand beter voor te bereiden op het primair onderwijs.

2.A.2	Uitbreiding Voor- en Vroegschoolse Educatie
Toelichting	Het kabinet maakt vanaf 2019 extra geld vrij voor voorschoolse educatie en verdeelt dan waarschijnlijk ook de onderwijs achterstands beleid-middelen (oab) opnieuw. Met deze middelen kan de gemeente investeringen doen in het kader van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Daarnaast vraagt ook de Wet Innovatieve Kwaliteit Kinderopvang (IKK) aandacht van gemeenten en kinderopvangorganisaties. De nieuwe wetgeving heeft gevolgen voor de kwaliteit van kinderopvang en het aantal uren VVE. In samenwerking met basisonderwijs, kinderopvangorganisaties, VGGM (consultatiebureau) en ouders wordt vorm gegeven aan deze preventieve vorm van onderwijs.
Risico's	De extra middelen vanuit het Rijk zijn niet toereikend om alle doelgroepkinderen ondersteuning te bieden waardoor wachtlijsten ontstaan; Niet alle doelgroepkinderen zijn in beeld; Ouders wensen geen gebruik te maken van de VVE voorzieningen; De kosten die de nieuwe eisen met zich meebrengen voor gemeenten en kinderopvangorganisaties zijn te hoog.
Planning	In 2018 zijn de voorbereidingen getroffen en zijn de vereiste plekken beschikbaar per 1 januari 2019. In het eerste kwartaal van 2019 extra plekken en ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar. Ervaringen worden opgedaan en eventuele bijstellingen doorgevoerd. In het derde kwartaal van 2019 wordt een evaluatie gehouden op basis van de bevindingen in het eerste half jaar. In het derde kwartaal van 2019 wordt er een doorkijk gemaakt naar de budgetten en mogelijkheden voor 2020.
Financiën	Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft vijf varianten uitgewerkt om de oab-middelen te verdelen. In de loop van 2018 wordt bekend voor welke variant wordt gekozen en welk budget er per gemeente beschikbaar komt. Mogelijk zijn er extra middelen nodig wanneer de gekozen variant niet voldoende is.
Participatie	In 2018 wordt samen met de kinderopvangorganisaties gekeken hoe er invulling kan worden gegeven aan de eisen vanuit het Rijk. De organisaties zullen vooral een consulterende rol hebben. In 2019 blijven de gemeente en de organisaties samenwerken. Omdat het veel meer de uitvoering betreft komt het dan neer op samen handelen. De signalen moeten komen uit de organisaties, het is aan de gemeente om de organisaties vervolgens te ondersteunen.
2.A.3	Statushouders
Doel	Hernieuwde kennismaking en integratie statushouders en gezinnen met een migratieachtergrond.

2.A.3	Statushouders
Toelichting	Duiven heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid waar het gaat om huisvesting, opvang en/of ondersteuning van statushouders. We willen op een goede en verantwoorde manier voldoen aan de taakstelling, begeleiding, ondersteuning en integratie van de statushouders en mensen met een migratieachtergrond in de gemeente Duiven en zo als gemeente invulling geven aan onze verantwoordelijkheid op dit punt. We onderzoeken alle mogelijkheden en alternatieven die er zijn om dit te regelen. In 2019 zetten we verder in op het integreren en participeren van statushouders en mensen met een migratieachtergrond die al langer in de gemeente Duiven gevestigd zijn. In 2018 is een coördinator aangesteld en een kernteam van start gegaan waarbij gekozen is voor een integrale aanpak. Vanuit gemeentelijke regie wordt samengewerkt met partners zoals vluchtelingenwerk en RSD om te komen tot een persoonlijk participatieplan. Deze aanpak willen we in 2019 extra intensiveren om zo ook voor de mensen die reeds langer in de gemeente Duiven zijn, via een hernieuwde kennismaking, een participatieplan voor alle gezinsleden te kunnen maken maar vooral ook te blijven monitoren ter ondersteuning. Uitgangspunt is om gebruik te maken van het bestaande netwerk en dit te versterken.
Risico's	De Rijksuitkeringen zijn niet toereikend om voldoende ondersteuning te bieden. Het is van belang dat alle beschikbare informatie door alle partijen wordt gedeeld om adequate ondersteuning te kunnen bieden. Indien dit vanwege privacywetgeving niet gebeurt kan dit leiden tot vertraging in inburgering en integratie.
Planning	In 2018 zijn voorbereidingen getroffen voor de nieuwe aanpak integratie statushouders. In 1e kwartaal 2018 is een kernteam geformeerd dat breed inzet op integratie van statushouders en hun gezinnen.
Financiën	Er is in 2018 budget om de taken uit te voeren. Het budget komt uit extra middelen die de overheid beschikbaar heeft gesteld. Diverse vrijwilligers maar ook verenigingen en organisaties worden betrokken in de brede aanpak. Hieronder vallen ook actieve burgers. Voor het jaar 2019 ontvangt de gemeente een budget per opgevangen nieuwkomer. Of er nog extra middelen beschikbaar komen is niet bekend. Voor advieskosten is € 26.000 beschikbaar. Hiervan is € 20.000 aan subsidie ontvangen van de Provincie (ontvangen door Westervoort, en overgedragen aan Duiven), en is € 6.000 een bijdrage van de gemeente Westervoort.
Participatie	Diverse vrijwilligers maar ook verenigingen en organisaties worden betrokken in de brede aanpak. Samen beslissen, samen handelen.

2.A.4	Uitvoeren van het nieuwe Stimuleringsbeleid
Doel	Doel van het Stimuleringsbeleid is verenigingen ondersteuning te bieden bij het werken aan hun toekomstbestendigheid, het meehelpen aan de maatschappelijke opgaven en het aangaan van samenwerking. Zodat verenigingen over 4 jaar toekomstbestendig zijn en we samen met het verenigingsleven kunnen werken aan de maatschappelijke opgaven.

2.A.4	Uitvoeren van het nieuwe Stimuleringsbeleid
Toelichting	Het nieuwe stimuleringsbeleid is een blijvende zoektocht naar effectievere ondersteuning via een doorlopende en structurele dialoog met de samenleving. 2019 is het eerste jaar dat we volgens het nieuwe beleid stimuleren. Dit betekent niet alleen de inzet van subsidie als ondersteuning, maar ook de inzet van de verenigingsconsulent en het opzetten van allianties. Dit vergt een investering op meerdere fronten: • implementatie in 2019 van de vijf lijnen uit het Stimuleringsbeleid • het opzetten van initiatievenknooppunten; fysieke plekken (pop-up locaties) en ook netwerken of verbinders waar initiatieven samenkomen en kunnen groeien • het op gang brengen van werkzame allianties; professionals, inwoners en gemeenten verbinden, samen kijken waar kansen liggen voor samenwerking • de kanteling van de ambtelijke werkpraktijk in de Doe-lijn; doen, meten en leren: stapsgewijs ontwikkelen en in de praktijk uitvoering geven aan het Stimuleringsbeleid en accounthouders laten groeien in hun nieuwe rol. • het bieden van procesbegeleiding in de ontwikkeltrajecten (verenigingsconsulent en daarmee verbinding met Actief Verbinden); meekijken waar kansen liggen om partijen (nog) meer te versterken, bijvoorbeeld dialoog als continu proces organiseren, samenwerking met professionals aanscherpen
Risico's	Het nieuwe Stimuleringsbeleid vraagt een nieuwe manier van werken. Gemeentelijke accountmanagers van de subsidierelaties (veelal beleidsmedewerkers) moeten als verbinder gaan fungeren. Dit vraagt om relatiebeheer/accountmanagement en is een arbeidsintensief traject wat nu nog geen onderdeel uitmaakt van het werk. Er is sprake van onzekerheid bij de bestaande subsidierelaties ten aanzien van toekomstige vormen van steun en stimulans. Extra kosten ten aanzien van werken aan toekomstbestendigheid omdat verenigingen naast de subsidie ook aan de slag gaan met een verenigingsconsulent. Invulling geven aan 'gemeente als partner' organisatiebreed open staan voor de samenleving en vraaggericht werken.
Planning	Voor 1 oktober 2018 worden de ondersteuningsaanvragen en meerjarenplannen ingediend. Verenigingen krijgen voor 31 december 2018 te horen op welke ondersteuning zij kunnen rekenen In 2019 worden er tussentijds evaluatiegesprekken gevoerd met verenigingen om de ingezette ontwikkeling te monitoren en de ondersteuning eventueel bij te stellen voor 2020.
Financiën	Er komt een beweging op gang waarna meer rendement kan worden gehaald uit ons sociaal kapitaal. Hieruit volgen besparingen en het vrijvallen van middelen welke we vervolgens inzetten ten behoeve van inwoners en verenigingsleven. Om dit in gang te zetten zijn er in het begin nieuwe investeringen nodig om de gewenste veranderingen in beweging te brengen en te houden. In 2017 en 2018 is hiermee een start gemaakt en deze willen we in 2019 verder doorzetten. Om de gewenste veranderingen te ondersteunen, faciliteren en versnellen wordt eenmalig een bedrag gevraagd van € 50.000,-. Tussentijds wordt gemonitord op welke gebieden ondersteuning nodig is en voor welke kosten. Dit wordt middels de voorjaarsnota teruggekoppeld.
Participatie	Ondersteunen initiatieven gemeenschap De gemeente sluit aan bij de ideeën en activiteiten van de verenigingen en actieve burgers. Het meerjarenplan van de vereniging vormt hierin de basis en benoemt op welke manier de gemeente een vereniging kan ondersteunen. Voor nieuwe initiatieven geldt de ondersteuningsaanvraag als input voor ondersteuning van de gemeente.

2.A.5	Uitvoering Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs
Doel	Toekomstbestendige onderwijsaccommodaties in Duiven, Groessen en Loo.
Toelichting	De gemeente vindt goede onderwijshuisvesting een belangrijke factor voor de kwaliteit van het onderwijs in Duiven. Er wordt derhalve samen met de schoolbesturen gewerkt aan een Integraal HuisvestingsPlan primair onderwijs. Volgens planning wordt dit IHP eind 3de kwartaal 2018 aan uw gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling. In het IHP worden de gevolgen voor de bestaande onderwijsaccommodaties voor de komende 15 jaren geschetst/ neergezet. Daarbij gaat het van keuzes tot investeren, verplaatsen en anders inzetten van de schoolaccommodaties (bijvoorbeeld door een bredere functie in de wijk).
Risico's	De uitkomsten van het onderzoek hebben (op onderdelen) gevolgen voor de bestaande onderwijsaccommodaties, van keuzes tot investeren, verplaatsen en anders inzetten van de accommodatie. Voor realisatie van de uitkomsten is instemming van schoolbesturen en hun MR'en noodzakelijk. De uitwerking heeft (financiële) gevolgen voor beheer en gebruik van de gebouwen.
Planning	Volgens planning wordt het IHP eind 3de kwartaal 2018 aan uw gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling. Vanaf 2019 kan er dan gewerkt worden aan de uitvoering van het IHP.
Financiën	Om uitvoering te kunnen geven aan het IHP is er de komende jaren een behoorlijk investeringsbudget in het onderwijsvastgoed vanuit de gemeente nodig. We moeten rekenen op een investering van tussen de € 3 mln. - € 4.5 mln. per nieuw te bouwen schoolaccommodatie. In het IHP zullen de verwachte investeringsbedragen worden opgenomen. Om in 2019 te kunnen starten met de uitvoering van het IHP (waaronder de renovatie-/ bouwvoorbereiding van schoolaccommodaties) is er een uitvoeringskrediet nodig daarvoor van naar verwachting € 300.000. De kapitaallasten bedragen € 13.500.
Participatie	Er wordt al samen met de schoolbesturen samen gewerkt aan het IHP. Deze samenwerking blijven we voortzetten bij de uitvoering van het IHP.

B. Meedoen naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt
Doel	Inwoners perspectief bieden op uitstroom richting de arbeidsmarkt al dan niet via inzet van specifieke instrumenten / projecten.

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt
Toelichting	De huidige gunstige sociaal economische situatie vraagt om een wezenlijke herziening van de huidige uitvoeringsstructuur. Op diverse onderdelen van deze uitvoeringsstructuur zijn al stappen gezet. Ook onze uitvoeringsorganisatie RSD moet inspelen op de veranderende omgeving en meer en meer de rol van 'netwerkorganisatie' pakken. Om hiertoe te komen wordt in 2018 een businesscase ontwikkeld. Deze businesscase zal afzonderlijk ter besluitvorming worden voorgelegd. Vanuit de gezamenlijke oriëntatie door de Liemerse gemeenten naar een Liemers participatie landschap (Radar) is gekozen voor een inzet om de RSD om te vormen tot een netwerkorganisatie met bijbehorende personele capaciteit. Dit betekent een structurele verhoging van het in te zetten budget. In de businesscase wordt voorgerekend dat de investering zich terugverdient in de te realiseren uitstroom. In Duiven en Westervoort wordt speciaal en specifiek ingezet op statushouders. Door middel van een brede aanpak wordt een slag gemaakt, met als inzet de kortste weg naar werk. Werk als katalysator voor inburgering. Inmiddels bestaat ruim 30% van het bestand uitkeringsgerechtigden uit inwoners met een migratie achtergrond. Dit is een speerpunt binnen de aanpak, waar extra inzet op zal worden georganiseerd. Ook voor inwoners met een beperking zal speciaal worden ingezet, onder meer door intensivering van het Activerend Werk en mogelijkheden Deltahuis. Duiven en Westervoort trekken hierin zo veel mogelijk samen op om synergievoordelen uit te nutten en de inwoners van Duiven en Westervoort beter te bedienen.
Risico's	Inmiddels heeft het overgrote gedeelte van bestand een grote afstand, dit vraagt om een langduriger begeleiding/aanpak om inwoners werkfit te maken. De bestuurlijke daadkracht: Samenwerking in deze is een must. Echter verschillende belangen kunnen leiden tot vertraging in processen en daarmee vertraging in uitvoering. Bij economische tegenwind (minder vraag om arbeidskrachten) kan de uitstroom richting arbeidsmarkt stagneren. Dit leidt vervolgens tot hogere uitgaven ten laste van de BUIG-gelden.
Planning	Businesscase RSD: 2018/2019 Intensivering aanpak Statushouders: 2018/2019.

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt				
Financiën		Duiven	Westervoort	Zevenaar	Totaal
	uitkeringen per 1-10-2017	459	399	929	1778
	inwoneraantal	25433	15001	43135	83569
	voorlopige verdeelsleutel	28,06%	20,14%	51,80%	100%
	verwachte extra kosten per gemeente t.o.v. begroting 2018				
	2018	195.839	140.560	361.542	697.941
	2019	406.334	291.638	750.142	1.448.114
	2020	369.079	264.899	681.365	1.315.344
	verwachte schadelastbeperking op uitkeringen				
	2018	95.204	68.331	175.759	339.294
	2019	468.134	335.994	864.233	1.668.361
	2020	521.762	374.485	963.237	1.859.484
	budgetresultaat 2018	-100.635	-72.229	-185.784	-358.647
	budgetresultaat 2019	61.800	44.356	114.091	220.247
	budgetresultaat 2020	152.683	109.585	281.872	544.141
Dit is exclusief de jaarlijkse Participatiebudget bijdrage aan de RSD					
Participatie	De gemeente is in gesprek met werkgevers om extra arbeidsplaatsen te creëren. Daarnaast worden de mogelijkheden benut om vanuit het stimuleringsbeleid (Duiven) en het innovatiebudget (Westervoort) plekken te genereren bij verenigingen en organisaties en waar mogelijk bedrijven en ondernemers. Hier ontstaat een wederzijds voordeel. Het voornemen is om zoveel mogelijk te schakelen op het gebied van Activerend Werk, Deltahuis en het speerpunt Statushouders tussen Duiven en Westervoort. Daarnaast zijn we betrokken bij diverse belangenorganisaties rondom RSD, Scalabor en de Raad voor het Sociaal Domein Duiven, Groessen, Loo.				

C. Zelfredzaamheid naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.C.1	Verbinding ondersteuning Jeugd en Onderwijs
Doel	Uitgaande van de ondersteuningsvraag van kind of ouders, werken onderwijs en jeugdhulp samen om kind en ouders te ondersteunen zodat kinderen zoveel mogelijk in eigen omgeving opgroeien.
Toelichting	Doel is dat kinderen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving opgroeien. Onderdeel hiervan is de tijd die zij op school doorbrengen Aansluiting van scholen (primair onderwijs en voortgezet onderwijs) op de jeugdhulp en omgekeerd is essentieel. Uitgangspunt is het delen van zorgen tussen ouders en leerkrachten en kinderen. De eigen vaardigheden van hen vormen de basis. Daar waar nodig faciliteren we ondersteuning op een manier die past bij de ondersteuningsvraag. Dit vraagt flexibele inzet van alle partners. De bestaande structuren als de gemeentelijke loketten, jongerencoaches, jongerenwerk, CJG, vindplaatsgericht werken, basisteam worden versterkt en met elkaar in verbinding gebracht. We zetten in op slimme verbindingen van maatwerkvoorzieningen met het onderwijs rondom een kind.
Risico's	Organisaties gaan niet voldoende mee in deze beweging. De nieuwe wet op de privacy kan een belemmerde factor zijn. Deze nieuwe vorm van samenwerking vraagt flexibiliteit van alle partijen.

2.C.1	Verbinding ondersteuning Jeugd en Onderwijs
Planning	Kwartaal 1: inventariseren en kleine projecten benoemen . Kwartaal 2 3 : starten van projecten en al doende leren en doorontwikkelen. Kwartaal 4: presentatie van de eerste resultaten en bepalen wat vervolg is.
Financiën	De slimme verbindingen en slimme oplossingen worden gevonden door ombuiging in het bestaande aanbod. Het aanjagen en faciliteren van dit proces, vraagt een investering van € 50.000. Dit is binnen bestaande middelen op te vangen. Het gaat hier om uren die zijn geraamd om het mogelijk te maken jeugdzorguren meteen in te zetten op scholen, om pilots te draaien en om mogelijk menskracht in te schakelen om met scholen naar nieuwe wegen te zoeken, waarbij oplossingen gezocht worden rondom het gezin en waarbij niet uitgegaan wordt van het bestaande aanbod. De kosten gaan hier voor de baten uit en via de transformatieagenda wordt op deze wijze naar slimme oplossingen gezocht.
Participatie	De werkwijze bij dit speerpunt is erop gebaseerd dat partners en ouders vanaf het begin mee ontwikkelen. Zij zijn een belangrijke partner, en we vragen ouders en partners om mee te doen en mee te denken. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de bestaande overlegvormen. Bij dit speerpunt zetten we in op: Consulteren, Samen beslissen, Samen handelen.

2.C.2	Schuldenpreventie
Doel	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht op het gebied van schuldhulpverlening. Ons doel is het bieden van gerichte en efficiënte schuldhulpverlening aan inwoners.
Toelichting	De wet verplicht de gemeenteraad om een plan vast te stellen dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan inwoners van de gemeente. Met het vaststellen van het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening 2018 – 2021 ontwikkelen wij een nieuwe en effectieve werkwijze met (extra) inzet op preventie en ondersteuning. Vooral de preventie van schulden krijgt een extra impuls door het inzetten van de Vroegeropaf methode. Deze manier van werken voorkomt dat mensen in schulden terecht komen, of nog dieper in de schulden terecht komen en daardoor meer en langduriger hulp nodig hebben. Naast de al bestaande initiatieven voor administratieve ondersteuning, versterken wij het vangnet, door middel van het inzetten van Schuldhulpmaatjes vanaf 2019.
Risico's	Het ontbreken van kennis over resultaat van de Vroegeropaf methode op langere termijn.
Planning	In 2018 werken wij toe naar een snelle uitvoering. Begin 2020 volgt een tussenevaluatie.
Financiën	In 2018 is de start van de implementatie van het project Vroegeropaf. Deze tijd is nodig voor het aansluiten van systemen, het opstellen van werkprocessen, het organiseren van een werkconferentie voor betrokken organisaties. De kosten bedragen € 25.000. Hierdoor is het project begin 2019 helemaal startklaar. In 2019 worden activiteiten inclusief interventies uitgevoerd waarvoor de kosten € 44.000 bedragen. Extra middelen worden gevraagd voor 2018 € 25.000 en voor 2019 € 44.000.
Participatie	Dit speerpunt is vooral gericht op samen handelen.

2.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2018-2021 programma Samenleving

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021
Saldo voor de Voorjaarsnota	- 24.622.264	- 24.126.000	- 24.064.000	- 24.101.000
Autonome financiële ontwikkelingen 2018 e.v.		-	-	-
Voor- en Vroegschoolse Educatie	29.078			
Wijkhuis van Droom		715	715	715
Leerlingenvervoer	23.000	23.000	23.000	23.000

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021
Liemerse Uitdaging	10.000	10.000	10.000	10.000
Veilig Thuis	41.300	25.000	25.000	25.000
Saldo na voorjaarsnota 2018	- 24.725.642	- 24.184.715	- 24.122.715	- 24.159.715
Gevolgen speerpunten:				
Inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt	100.635	- 61.800	- 152.683	
Verbinding ondersteuning Jeugd-Onderwijs		0		
Schuldenpreventie	25.000	44.000		
Uitvoering Stimuleringsbeleid		50.000	50.000	50.000
Uitvoering Integraal Huisvestingsplan			13.500	13.500
Aanvullende wensen:				
BOSS		20.000	20.000	20.000
Saldo bij honoreren alle wensen	- 24.851.277	- 24.236.915	- 24.053.532	- 24.243.215

Bedragen in €

2.5 Aanvullende wensen

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen opgenomen die voortvloeien uit de speerpunten. Onderstaand staat de toelichting op een aanvullende wens binnen programma 2 Maatschappij.

Bewegen in onderwijs en sport BOSS

BOSS biedt een podium voor actieve burgers, verenigingen, onderwijsinstellingen en professionals om samen te werken aan een vitale samenleving. Afhankelijk van de energie en behoefte van de samenleving worden initiatieven ontplooid en coalities gesmeed. Voor de uitvoering van de activiteiten onder BOSS is in de opbouwfase jaarlijks een incidentele bijdrage gevraagd. Voor 2018 is een bedrag van € 30.000 beschikbaar gesteld. Vanaf 2019 wordt een structureel budget gevraagd van € 20.000 per jaar. Middelen uit het budget worden als vliegwiel ingezet om initiatieven uit de samenleving op het gebied van bewegen, ontmoeten, sporten en spelen van de grond te krijgen vanuit de energie en behoefte van de samenleving, die bijdragen aan de doelstellingen van BOSS. Daarnaast wordt het budget gebruikt om verbinding tot stand te brengen tussen een ieder die willen bijdragen aan een vitale samenleving.

Onderzoek toekomstmogelijkheden gebruikers Eilandplein

We willen met alle organisaties die op of vlakbij het eilandplein actief zijn onderzoeken hoe ze beter kunnen samenwerken, activiteiten kunnen afstemmen en nieuwe activiteiten gaan ontwikkelen en wat dan een daarbij passende multi-functionele accommodatie zou kunnen zijn. We kijken hierbij ook naar het vastgoed in ons eigendom.

Programma 3 Omgeving

3.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

In Duiven is het goed leven en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. Er is ruimte voor gerichte ontwikkeling, initiatief en innovatie.

Toelichting

We willen de bestaande economische structuur behouden en versterken op zowel de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden. Hiermee zijn we in staat te zorgen voor behoud en uitbreiding van de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. Wij willen de regionale vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het beroepsonderwijs op elkaar afstemmen. Wij willen potenties in de vrijetijdseconomie verder benutten. Voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat zijn duurzaamheid en bereikbaarheid van Duiven belangrijke randvoorwaarden.

Wij willen een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving in Duiven, Groessen, Loo en het buitengebied. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond. De nadruk ligt op behoud en verbetering van de bestaande kwaliteit van de leefomgeving en het daarbij passende voorzieningenniveau, het benutten van bestaande (natuur-)waarden en een (aanvullend) woonaanbod dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoefte.

'Ruimte en vertrouwen' is het uitgangspunt in het coalitieakkoord. Wij stimuleren en faciliteren en zijn daarom uitnodigend naar bewoners, ondernemers en bedrijven, bezoekers en andere partners in vele samenwerkingsverbanden binnen en buiten Duiven. Wij verbinden en doen mee. Zo maakt Duiven het waar. Wij zijn ons bewust van bestaande waarden, kwaliteiten en potenties van Duiven. Wij zorgen er samen voor dat deze evenwichtig worden benut óf worden beschermd.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- Het versterken van goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Het waarborgen van een aantrekkelijke fysieke leefomgeving.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving die op ons afkomt.

Externe ontwikkelingen

Verdere economische groei

Uit gegevens van het Centraal Planbureau blijkt het feit dat de economische groei zich voortzet. De investeringsbereidheid bij bedrijven neemt toe alsook de consumptieve bestedingen bij de inwoners. Er is daarom een toename van economische activiteit zichtbaar. Vanuit dit perspectief blijft onze focus sterk gericht op het stimuleren van de kaveluitgifte voor onze bedrijventerreinen en de ontwikkeling en realisatie van een Vitaal Centrum Duiven. Deze ontwikkeling biedt ook kansen voor de vrije tijdseconomie. De verwachting is een verdere toename van initiatieven die leiden tot nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

RPW (Regionaal Programma Werklocaties)

Begin 2017 is het concept-RPW vrijgegeven voor reacties van gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen. Dit concept houdt onder andere in dat voor bepaalde bedrijventerreinen, waaronder Seingraaf, Graafstaete en De Nieuweling mogelijk (gedeeltelijk) plancapaciteit geschrapt moet worden. De gemeenteraad heeft unaniem een kritische zienswijze ingediend. Dit heeft niet geleid tot een wezenlijke verbetering in de definitieve versie. De provincie heeft het RPW op 7 februari 2018 vastgesteld, waardoor het nu formeel als provinciaal ruimtelijk-economisch beleidskader voor de regio wordt gehanteerd. De provincie komt eind 2018 met een ontwerp-'ruimtelijke uitwerking' van het RPW, waarin wordt aangegeven welke delen van bedrijventerreinen mogelijk ontstemd gaan worden. Deze wordt eerst aan de gemeenteraden voorgelegd. Tenslotte neemt de provincie in 2019 een besluit tot vaststelling van de definitieve ruimtelijke uitwerking van het RPW. Zoals in het coalitieakkoord aangegeven blijven wij inzetten op het versterken van onze economische structuur en daarbij ook de stimulering en continuering van de kaveluitgifte op de bedrijventerreinen.

Richting circulaire economie

Een opvallende ontwikkeling is de verandering naar een 'circulaire economie'. De noodzaak hiertoe groeit. De 'grondstoffentransitie' heeft een plek gekregen in het nationale grondstoffenakkoord. Hierbij staat het hergebruik van producten en grondstoffen centraal en worden afval en schadelijke emissies zo veel mogelijk voorkomen. De 'energietransitie' betreft het geleidelijk omschakelen naar gebruik van hernieuwbare energie zoals zonne-energie en windenergie. Het huidige kabinet heeft aanzienlijke ambities die in 2018 zullen leiden tot een nationaal klimaat- en energieakkoord, gevolgd door een klimaatwet. Op het gebied van 'klimaatadaptatie' liggen grote gemeentelijke opgaven om de kwetsbaarheid als gevolg van klimaatverandering te verminderen. Met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie moeten alle gemeenten een 'stresstest' doen om knelpunten op het gebied van onder meer wateroverlast in kaart te brengen. Deze opgaven kan de gemeente niet alleen oplossen. Duiven en Westervoort werken met andere gemeenten uit de regio Arnhem Nijmegen samen. Dat heeft op 20 februari 2018 geleid tot een bestuurlijk akkoord over de Regionale Routekaart (zie www.regioan.nl). Deze routekaart is een belangrijk opstart van de Regionale Energie- en Klimaatstrategieën (REKS). Nog in 2018 worden zogenaamde regioateliers gehouden waarin onder meer de ruimtelijke impact op regionschaal aan de orde komt. In het coalitieakkoord geven wij aan als initiator en aanjager verder aan de slag te gaan op de drie aangegeven pijlers.

Aantrekkende woningmarkt

De woningmarkt is fors aangetrokken. Dat geldt voor de huur- als de koopsector. Zo is de voorraad te koop staande woningen fors geslonken. Voor een deel komt dit door het inhalen van de vraag die tijdens de economische crisis op slot stond. Daarnaast is ook uit de laatste bevolkings- en huishoudensprognoses gebleken dat er meer behoefte aan nieuwe woningen bestaat dan tot voor kort aangenomen. Zoals ook aangegeven in het coalitieakkoord blijft de opgave voor de gemeente nog steeds: de juiste woning, voor de juiste doelgroep, op de juiste plaats. Er is een aanvullend woonaanbod nodig dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften zoals aangegeven in de gemeentelijke Woonvisie uit 2017 en de Liemerse Woonagenda 2017-2027. Hierbij gaat het om meerdere kleine locaties en inbreidingen. Dit is een stevige en niet makkelijke opgave voor de komende jaren.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De beoogde invoering is op dit moment 1 januari 2021. Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en ict, vraagt ook om een andere rol van de overheid en van partners. Hierbij sluiten we aan bij onze principes van 'Ruimte en Vertrouwen'. Deze transitie en de tijdige voorbereiding daarop is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Westervoort opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd.

Gezondheid en Veiligheid richtinggevend in beleid en ontwikkeling

Ook binnen het fysieke domein zien we de trend om de kwaliteit van onze leefomgeving en ruimtelijke veranderingen, af te zetten tegen een breder kader zoals veiligheid en effecten op gezondheid. Een schoon, heel, veilig én gezonde leefomgeving. Deze trend is ook zichtbaar in het beleid en de werkwijze van de VGGM. De VGGM heeft in samenwerking met de zestien gemeenten in de regio Gelderland Midden de Regiovisie Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden opgesteld, waarin o.a. aandacht is voor de bredere scope naar de fysieke leefomgeving in relatie tot het welbevinden en de gezondheid van de inwoners. Ook in de Omgevingsvisie zal dit meer dan voorheen een meer richtinggevend kader kunnen zijn. Bij de voorbereiding op de Omgevingswet is een nadere oriëntatie op deze ontwikkeling zinvol.

Doortrekking A15 en verbreding A12

Het project "ViA15" is een externe ontwikkeling die op ons af komt. Het is een ontwikkeling die de komende jaren de grootste impact heeft op de leefomgevingskwaliteit van Duiven en waarover veel mensen zich zorgen maken. Op 24 februari 2017 heeft de minister het Tracébesluit

genomen, dat naar verwachting in 2018 onherroepelijk wordt. Het project gaat daarmee richting uitvoeringsfase. Een ontwikkeling met zo'n impact, blijft om stevige aandacht en inzet vragen.

3.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2018 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2018, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd

De Waay

Voor het project de Waay was ter beschikking € 32.000 van de provincie Gelderland en € 40.000 co-financiering van de gemeente. Het aandeel van de provincie van € 32.000 is overgeheveld naar de begroting 2018. Het niet bestede deel van het budget 2017 (gemeentelijk deel minus de reeds gemaakte kosten) ad € 12.000 moet opnieuw worden aangevraagd bij de raad t.l.v. de begroting 2018. De reden van het niet bestede deel van het budget 2017 is gelegen in het feit dat een aantal activiteiten en de daarbij gekoppelde bedragen zijn gewijzigd. Daardoor was het noodzakelijk de subsidiebeschikking van de provincie aan te passen. Het project wordt in 2018 gerealiseerd.

Uitvoering woningbouwprogramma Duiven

Op 15 april 2018 is de notitie Woningbouwprogramma Duiven 2018-2027 besproken met de gemeenteraad. De notitie geeft een uitvoeringsprogramma Woningbouw en de daarbij behorende potentiële locaties passend bij de geprognosticeerde behoefte en ruimte voor Duiven tot aan 2027. In Westervoort loopt de totstandkoming en uitvoering van eenzelfde Woningbouwprogramma 2018-2027, met een naar verhouding zelfde ambitie. De conclusie is een toenemende behoefte om voortvarend te starten met meerdere planvoorbereidingen in 2018. Zoals aangekondigd in het raadsvoorstel is hiervoor extra ambtelijke inzet nodig voor de vakdisciplines Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingszaken en Realisatie & beheer. Hierbij gaat het om circa 3 Fte voor de realisatie van het programma van Duiven en Westervoort samen de komende jaren. Het betreft een meerjarig programma, waarbij ook na 2018 structureel inzet nodig is. Het voorstel is om in 2018 1,0 Fte te werven en als uitgangspunt te nemen dat deze extra ambtelijke inzet het best kan worden ingevuld met (tijdelijke) vaste formatie. Na vaststelling van het programma is voor 2018 een bedrag nodig van € 30.000. Voor het Duivense aandeel volgens de welbekende verdeelsleutel (63/37), wordt daarom voorgesteld € 18.900 beschikbaar te stellen.

Circulaire Economie

In 2018 wordt het ambitiedocument ter vaststelling voorgelegd. In het document worden ambitieniveaus aangegeven evenals de stevige opgaven de komende jaren op diverse terreinen. Voor 2018 zijn alleen de kosten voor het opstellen van dit ambitiedocument geraamd. De kosten voor verdere uitwerking, zijnde het opzetten van een concreet programma en het opstarten van een interactief proces met inwoners en bedrijven in 2018 voor Duiven en Westervoort, zijn geraamd op € 100.000. Voor het Duivense aandeel wordt voorgesteld om voor 2018 incidenteel een bedrag van € 63.000 beschikbaar te stellen. Voor 2019 en verder, zie het speerpunt.

Uitvoeringsprojecten samenwerking Regio Arnhem Nijmegen

Op een viertal thema's werken de gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen aan gezamenlijke beleidsopgaven en projecten: duurzaamheid, mobiliteit, wonen en economie. Op al deze terreinen zijn/worden afspraken gemaakt over ambities die ons op bovenlokaal niveau samen binden, in aansluiting op gemeentelijke wensen. Hieronder zijn 3 regionale projecten/agenda's benoemd. De getallen betreffen de bijdragen per inwoner voor 2018/2019.

Regionaal Bereikbaarheidsfonds € 1,00 € 1,50

Subregionale Woonagenda € 0,13 € 0,05

Actualisatie RPW € 0,12 € 0,12

Voor het 4e regionale thema 'Routekaart Energietransitie' geldt dat de bijdrage van € 10.000 vanaf 2018 al is verwerkt in lopende begroting onder het programma circulaire economie. Voor de overige drie thema's wordt voorgesteld deze claims te honoreren en in het meerjarenperspectief vanaf 2020 rekening te houden met ten minste het niveau van 2019. Voor Duiven (25.447 inwoners) is de totale bijdrage € 31.800 in 2018 en € 42.500 vanaf 2019.

Borgen inpassing doortrekking A15 en verbreding A12

Op 20 maart 2018 hebben wij met De Staat een bestuursovereenkomst (en uitvoeringsovereenkomst) voor de contractfase ViA15 afgesloten. Hierin hebben we afspraken gemaakt over een aantal toekomstige gemeentelijke beheer- en onderhoudskosten als gevolg van het Project ViA15. Uit hoofde van deze overeenkomst ontvangen wij in totaal € 568.195. Het gaat om de volgende zaken en bedragen:

1. Beheer en onderhoud areaaleffect extra wegverharding € 287.637
2. Beheer en onderhoud areaaleffect extra groenvoorzieningen: € 76.505
3. Aanleg, beheer en onderhoud grondwatermonitoring: € 104.053
4. Aanleg, beheer en onderhoud selectieve afsluiting Helhoek: € 100.000

Om het toekomstige beheer en onderhoud ook op lange termijn veilig te stellen, stellen wij voor om de bedragen onder 1 en 4 in de voorziening "Onderhoud wegen" te storten, het bedrag onder 2 in de bestemmingsreserve "Groenonderhoud en - vervanging" te storten en het bedrag onder 3 in de voorziening "Riolering" te storten. Uiteindelijk resulteert bovenstaande tot een budgettair neutraal resultaat.

Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen

In 2013 zijn voor Loo en Groessen en in 2017 voor de wijk Duiven-West plannen opgesteld met daarin de toekomstvisie van een aantrekkelijke, veilige inrichting en sociale samenhang van de dorpen en de wijk. De plannen geven per thema ontwikkel- en oplossingsrichtingen voor het behoud en het versterken van een vitale leefomgeving van het dorp of de wijk. De plannen zijn aangeboden aan de gemeente. Op deze plannen heeft de afgelopen jaren geen besluitvorming door college of raad plaatsgevonden. Wel is het van belang om met de dorps- en wijkraden concrete afspraken te maken over de verdere opvolging van de plannen en de beschreven thema's en aandachtspunten. Om deze processen concreet invulling te geven en te faciliteren in 2018, wordt voorgesteld incidenteel een bedrag van € 30.000 beschikbaar te stellen. De middelen zijn nodig voor ondersteunende advies- en onderzoekskosten. Vanaf 2019 is dit onderwerp als speerpunt opgenomen.

Vervangen bomen Welleveldsestraat

De Populieren aan de Welleveldsestraat zijn in slechte staat. De Populieren staan naast het fietspad waar veel wandelaars en fietsers gebruik van maken. Met een boomcontrole zijn de bomen afgekeurd (einde levensduur). Het is daarom nodig om de bomen te vervangen. Op deze locatie is voldoende ruimte om meer bomen terug te planten waardoor er een laanstructuur ontstaat. Nog in 2018 moeten hier kosten voor worden gemaakt om gevaarlijke situaties af te wenden. In verband met de risico's moeten extra controles en snoeiwerkzaamheden verricht worden. Voor het verwijderen en aanplanten van een nieuwe bomenlaan is een bedrag nodig van € 78.000. Het reguliere budget (vervangen bomen) is onvoldoende toereikend. De bestemmingsreserve is voor geplande renovaties, waardoor ook daar geen middelen beschikbaar zijn. De kapitaallasten bedragen € 4.160.

Bestrijden invasieve exotische soorten

Bestrijden van invasieve planten soorten. Het gaat hier o.a. om de Japanse Duizenknoop en Bereklauwen. In Duiven groeien op diverse locaties invasieve planten. Het gaat om ongeveer 3000 m². De provincie Gelderland heeft recent een verordening voor het bestrijden/beheren van deze soorten opgesteld. Deze soorten ontwikkelen zich snel waardoor het aantal plaatsen en de omvang van het voorkomen snel toenemen. In 2018 wordt gericht begonnen met het bestrijden. Voor het verwijderen van Japanse Duizendknoop zijn nog geen maatregelen genomen, vandaar dat een inhaalslag wenselijk is. Hier is een eenmalig bedrag nodig van € 87.500. Voor het beheren van deze soorten is een structureel bedrag nodig van € 20.000.

Aanpassen verharding Commanderijstraat

In de Commanderijstraat is een waterdoorlatende verharding toegepast. Destijds was het een innovatief systeem. Er zijn nu echter grote problemen met het water op straat dat niet meer door de verharding weg wil zakken. Daarom wordt de straat aangepast door kolken te plaatsen en aan te sluiten op de riolering en de verharding terug te brengen. De planning is het werk in het

najaar van 2018 uit te voeren. De kosten van € 60.000 worden gedekt uit het watertakenplan. Dit project was echter niet opgenomen in de projectenlijst. Budget wordt onttrokken uit de voorziening "riolering artikel 44 lid 2 BBV". Gevolgen worden met de herberekening van een nieuwe watertakenplan opgenomen.

Diverse projecten vanuit de samenleving (water en riolering)

Door de steeds intensiever wordende samenwerking met de samenleving ontstaan er kansen om samen mooie initiatieven te ontwikkelen. Voor het stimuleren van deze ontwikkelingen is nu geen budget beschikbaar. Omdat de dekking vanuit het watertakenplan komt, mogen alleen initiatieven worden gehonoreerd die aan de doelstellingen van het watertakenplan tegemoet komen. 2018. Kosten worden gedekt uit het watertakenplan. Het benodigde budget van € 20.000 wordt onttrokken uit de voorziening "riolering artikel 44 lid 2 BBV". Gevolgen worden met de herberekening van een nieuwe watertakenplan opgenomen.

Structureel 0,5 fte extra voor uitvoerende afvaltaken

In 2016 is diftar ingevoerd. Voor de inzameling en verwerking van afval zijn diverse nieuwe contracten afgesloten. Uit praktijkervaring is gebleken dat goed contractmanagement essentieel is voor het nakomen van de contracten en behoud van de financiële resultaten. Taken die moeten worden uitgevoerd zijn, structureel overleg en onderhandelingen met de contractpartijen, controles houden op de uitvoering van het contract, sturing op de financiën, verrekeningen, data uitwisselingen en jaarlijkse indexering. Voor duurzame verankering van de geboekte resultaten tot nu toe, is het essentieel dat meer personele capaciteit beschikbaar komt voor de taken op het gebied van afval. Met de huidige 0,5 fte is het niet mogelijk deze taken uit te voeren. Daarom is 0,5 fte formatie extra nodig. Zonder deze uitbreiding kunnen de afvaltaken in 2018 niet langer op een voldoende niveau worden uitgevoerd. De kosten voor de uitbreiding bedragen € 35.000. In 2019 kunnen we deze kosten verrekenen in de afvalstoffenheffing. In 2018 levert dit een incidenteel nadeel op.

Vervanging ondergrondse glascontainers Thuvinestraat (parkeerplaats Albert Heijn)

De volume is ontoereikend voor het gebracht tonnage aan glas. Er is inmiddels een bovengrondse glascontainer bijgeplaatst. Bijgeplaatst glas zorgt voor overlast. Er zijn veel onderhoudskosten en de vijf ondergrondse containers zijn inmiddels afgeschreven. Tevens zorgen bovengrondse glascontainers niet voor een net beeld. Uitvoering is gepland in 2018. De kosten hiervoor bedragen € 40.000. Dit betekent vanaf 2019 een kapitaallast van € 6.000 per jaar. Voor de investering moet een krediet worden gevoterd. De kapitaallasten worden verrekend in de afvalstoffenheffing.

Onderzoek ambities, harmonisatie, grondstoffenbeleid Duiven-Westervoort

Waar staan beide gemeenten en wat zijn de ambities voor het grondstoffenbeleid? En wat zijn de mogelijkheden voor het harmoniseren van de afvalinzameling voor beide gemeenten? In Duiven en Westervoort zijn en worden stappen gezet naar meer afvalpreventie en afval-hergebruik. De hoeveelheid restafval kan met preventie en afvalscheiding verder worden verminderd, aansluitend bij het speerpunt circulaire economie en landelijke doelstellingen. We streven naar een samenhangende aanpak en ambitie in beide gemeenten. Er is behoefte aan een document dat hier richting aan geeft, waarbij keuzes worden gemaakt in ambities, doelstellingen, plan van aanpak en benodigde inzet van middelen. Het plan omvat de mogelijkheden voor harmonisering van de afvalinzameling. In 2019 wordt het ambitiedocument, met een uitwerking voor Duiven, aan de gemeenteraad voorgelegd. De bijdrage van Duiven aan de advieskosten in 2018 voor externe deskundigheid om tot een goed ambitiedocument te komen, zijn geraamd op € 15.000.

Graf ruimen

In de Najaarsnota van 2017 is een bedrag van € 35.000 voor het ruimen van graven doorgeschoven naar 2018. Nu we de werkzaamheden in 2018 daadwerkelijk op gaan pakken vragen we daarom opnieuw het budget aan.

Fysieke maatregelen aan de parkeerplaats Oostsingel

Op 20 februari 2018 heeft het college van Duiven besloten tot het treffen van fysieke maatregelen aan de parkeerplaats aan de Oostsingel te Duiven. Aan het uitvoeren van deze maatregel zijn

kosten verbonden, te weten het opnieuw inrichten van de toegang van de parkeerplaats voor een eenmalig bedrag van € 10.612 en het plaatsen van een verzinkbare paal met kentekenherkenning voor een bedrag van € 40.000 (kapitaallasten € 2.333).

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

De Wet VTH is per 1 juli 2017 gewijzigd. Hierdoor vallen meer bedrijven onder het basistakenpakket waarvan de gemeente verplicht is deze bij de ODRA onder te brengen. De ODRA gaat ook een aantal projecten uitvoeren voor de aangesloten gemeenten. Daardoor stijgt onze bijdrage structureel met € 38.800. Met deze verschuiving van taken valt er circa 0,3 Fte vrij. Echter hiermee was al rekening gehouden, omdat het reeds tijdelijke formatie betrof. De uitvoering van de resterende taak door de gemeente is voor 2018 geborgd met tijdelijke dekking, die per 2019 niet meer beschikbaar is.

Kleine ontwikkelingen

Voor een tweetal kleine ontwikkelingen (afvalstoffenheffing, onkruidbestrijding, toetsingsprotocollen omgevingsvergunning) wordt in totaal € 12.641 structureel bijgeraamd. Op de administratie is een toelichtende tekst beschikbaar.

3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
Dit zijn de speerpunten:

3.A.1	Continueren van het Programma Stimulering Kaveluitgifte en Kostenreductie Grondexploitaties (SKKG)
Doel	De verkoop van bedrijfs- en woonkavels en het verlagen van de kosten verbonden aan de grondexploitaties.
Toelichting	Met de inzet van een programmateam is een dynamisch actieplan in uitvoering. De extra inspanningen worden zichtbaar gemaakt met specifieke promotie en marketing. Als bijzondere profilering wordt gewerkt onder de noemer "Duiven maakt het waar". Er wordt gewerkt met herkenbare profielen, bijvoorbeeld: 'Slim Seingraaf' en 'Duurzaam InnoFase'. Sterke punten worden benadrukt. Contacten met het zittend bedrijfsleven worden tevens benut voor gezamenlijke promotie van het product bedrijventerreinen. Extra inzet wordt gepleegd met een wervende en toegankelijke website. Daarnaast blijft fysieke zichtbaarheid van belang. Een laagdrempelig Bedrijven Contacten Bureau zorgt voor korte externe en interne lijnen. Eventueel benodigde planologische inpassing wordt met voorrang gefaciliteerd.
Risico's	Een achterblijvende verkoop van bedrijfskavels. De ontwikkelingen rondom het RPW worden actief en kritisch gevolgd.
Planning	Het programma SKKG wordt in 2019 en de jaren daarna met onverminderde kracht voortgezet.
Financiën	Conform de actuele betrokken grondexploitaties voor de bedrijventerreinen en de woningbouwlocaties (zie de paragraaf Grondbeleid van de begroting).
Participatie	Met de ingezette communicatie en het laagdrempelige Bedrijven Contacten Bureau zijn wij met name faciliterend richting initiatieven en regievoerend in de totale ontwikkeling. Het participatieniveau is vooral gericht op het ondersteunen van initiatieven/vraag vanuit het bedrijfsleven.
3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Doel	Het verduurzamen van de lokale economie en verstevigen van het vestigingsklimaat van Duiven.

3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Toelichting	In 2018 zijn de gemeenten Duiven en Westervoort gezamenlijk gestart met een meer programmatische aanpak. In 2018 wordt het ambtiedocument circulaire economie voorgelegd aan de gemeenteraad. Het ambtiedocument bestaat uit twee onderdelen: energietransitie en grondstoffentransitie. Ongeacht welk ambitieniveau de gemeenteraad gaat kiezen, is het onmogelijk om binnen de bestaande formatie verdere stappen richting een circulaire economie te zetten. Het ambtiedocument circulaire economie maakt inzichtelijk hoe groot de opgave is; waar de gemeenten Duiven en Westervoort staan en welke mix van maatregelen nodig zijn om energieneutraal en circulair te worden. Gelet op de ruimtelijke en maatschappelijke impact van een circulaire economie is het noodzakelijk om in de volgende fase inwoners, bedrijven en de politiek erbij te betrekken. De voorbereiding hiervoor start in 2018 en krijgt verder zijn beslag in 2019 en jaren erna. Parallel aan dit proces moet het ambtiedocument verder worden uitgewerkt tot een programmaplan met een uitvoeringsagenda en -organisatie, hiervoor is deskundig advies nodig. Reeds lopende activiteiten en samenwerkingen zetten we voort. Ook doen we actief mee in een regionale aanpak, de zogeheten 'Regionale Routekaart Arnhem-Nijmegen'. Uitgangspunt van deze samenwerking op regionale schaal is: wat lokaal kan gebeuren lokaal, wat regionaal moet gebeuren gezamenlijk. Samenwerking is alleen aan de orde als dat voordelen biedt in de vorm van efficiënte inzet van personele capaciteit en financieel voordeel. Een sprekend voorbeeld is de regionale inkoop van duurzame energie voor het gemeentelijke elektriciteitsverbruik.
Risico's	Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking niet of onvoldoende van de grond komt en geen verdere stappen gezet worden richting circulaire economie. Onvoldoende continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, initiatieven of allianties, waardoor kansen (bijvoorbeeld subsidies) of allianties verloren gaan. Onvoldoende integrale en samenhangende aanpak, waardoor uiteindelijke doelstellingen niet worden gerealiseerd.
Planning	De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Het ambitie-document en de uitwerking in een programmaplan geeft voor 2019 en daarop volgende jaren een concretere planning of agenda.
Financiën	Op basis van het (concept)ambtiedocument en uitgaande van een middenscenario is aanvullend en meerjarig vanaf 2019 extra ambtelijke capaciteit nodig. Gelet op het meerjarige programma is het voorstel om als uitgangspunt te nemen dat de benodigde extra ambtelijke inzet het best kan worden ingevuld met (tijdelijke) vaste formatie. Om het totale programma voor Duiven en Westervoort op gang te helpen en in uitvoering te krijgen, zijn de kosten voorlopig, meerjarig geraamd op circa € 225.000 per jaar. Deze kosten bestaan uit advieskosten, kosten voor doorontwikkeling van beleid, maken van plannen en opstarten van diverse projecten op vele terreinen (bijv. verduurzamen interne bedrijfsprocessen en gebouwen, gasloos maken van wijken etc). Ook is een substantieel deel van deze middelen (ca. € 50.000) nodig om lokale initiatieven te faciliteren en te ondersteunen. Het Duivense aandeel is dan € 141.750 per jaar. Voorgesteld wordt om deze structurele kosten (vooralsnog) taakstellend te dekken uit de extra, structurele middelen van het Rijk voor de energietransitie, de zogenoemde accessen (enveloppengeld) zoals opgenomen in de meicirculaire van het ministerie. Op basis van het vast te stellen ambtiedocument en uitwerking in een programmaplan, zal nader bepaald worden wat structureel nodig is aan middelen de komende jaren.
Participatie	De hele transitieopgave heeft dermate ingrijpende gevolgen voor bewoners en bedrijven dat een intensief participatietraject wenselijk, al dan niet op verschillende terreinen en deelonderwerpen. Het participatieniveau is vooral gericht op het vinden en creëren van de samenwerking en/of het ondersteunen van initiatieven vanuit en met het bedrijfsleven, de samenleving, bewoners en wijkraden.

3.A.3	Realisatie van Vitaal Centrum Duiven
Doel	Het realiseren van een aantrekkelijk "Vitaal Centrum Duiven".
Toelichting	In 2019 ligt onze focus op het afronden van de centrumontwikkeling in het winkelgebied. In 2017 is een proces tot vervreemding van het opstal fase 2 gestart. Gewerkt wordt aan een zorgvuldig vervolgproces. Dit traject kent mogelijk een samenhang met het voorbereiden en ontwikkelen van fase 4 in 2018. In 2019 zal naar verwachting het accent liggen op contracteren en realisatie. Voor het 'woonpark' als onderdeel van het VCD zijn nog geen planuitwerkingen in voorbereiding. In de huidige woningbouwprogrammering stonden deze na 2020 gepland. De bijgestelde prognoses en de Liemerse woonagenda geven nu aanleiding om eerder prioriteit aan de planvoorbereiding te geven. Daarbij moet rekening worden gehouden met relevante ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de relatie met vrijkomend maatschappelijk vastgoed.
Risico's	Niet slagen verkooptraject fase 2. Niet tot ontwikkeling komen fase 4. Niet komen tot een (tijdige) haalbare planvoorbereiding voor het woonpark.
Planning	De planning is meerjarig en loopt voor wat betreft het woonpark (realisatie) door tot na 2020.
Financiën	Opstal fase 2: uitkomst verkooptraject is nog ongewis. Voor het overige: conform de actuele grondexploitatie voor het Vitaal Centrum Duiven (zie paragraaf Grondbeleid van de begroting).
Participatie	Voor dit project vindt er overleg plaats met de zogeheten 'Begeleidingsgroep'. Hierin zitten vertegenwoordigers van het bewonersplatform, de ondernemersvereniging en betrokken maatschappelijke partijen. Het participatieniveau is vooral informeren en op onderdelen consulteren.
3.A.4	Stimuleren en faciliteren Vrijtijdseconomie
Doel	Het versterken van de vrijetijdseconomie in Duiven en de Liemers levert een bijdrage aan een aantrekkelijke leef- en werkomgeving en het behouden van het voorzieningenniveau. Het versterkt de economische structuur en levert een positieve bijdrage aan het creëren van werkgelegenheid.

3.A.4	Stimuleren en faciliteren Vrijtijdseconomie
Toelichting	We zien een toenemende vrijetijdsbesteding (in geld en tijd) bij mensen en ondernemers. Juist op dit terrein liggen er volop kansen om hierop verder in te zetten. Zo zijn er tal van initiatieven en activiteiten die kansen bieden om Duiven te promoten en op de kaart te zetten en die Duiven in meerdere opzichten extra waarde geven. Daarnaast gaat het om het benutten en versterken van de potenties en de kracht die Duiven en de Liemers al bieden. Wij willen de vrijetijdseconomie verder laten ontwikkelen, door ondernemers en andere participanten in de gelegenheid te stellen initiatieven te ondernemen. Ons accent ligt op het komen tot een (jaarlijkse) agenda vrijetijdseconomie hiervoor en het faciliteren van de uitvoering hiervan. Wij richten ons op het bundelen en verbinden van informatie en initiatieven en we haken aan bij regionale of Liemerse samenwerkingsverbanden. In 2019 ligt het accent op: • Gezamenlijke Visie op De Liemers • Ondersteunen en verbinden van evenementen en initiatieven • Uitvoeren van het convenant sterke voedselketens in De Liemers • Opstellen toetsingskader Overnachtingsmogelijkheden Duiven is een bruisende gemeente waar jaarlijks steeds meer evenementen worden georganiseerd en toeristen op af komen. Dit vormt een belangrijke factor als het gaat om de variëteit aan overnachtingsmogelijkheden. Het is echter niet de bedoeling dat deze sector zodanig professioneel en groot wordt, dat dit leidt tot oneerlijke concurrentie van soortgelijke aanbieders. Door het vaststellen van een eenduidig toetsingskader, ontstaat er duidelijkheid over de te hanteren regels ten aanzien van bed and breakfast-voorzieningen en andere recreatieplekken, zoals camperplaatsen.
Risico's	Niet alles kan. Beschikbare middelen en tijd zijn schaars. Daarom werken we met een agenda en zetten we maximaal in op 'samen doen' en onze rol vanuit overheidsparticipatie. Het risico is dat initiatief en samenwerking niet of onvoldoende van de grond komt en mogelijk meer tijd vraagt.
Planning	Dit is de agenda voor 2019. Uitgangspunt is dat deze onderwerpen uitvoering krijgen in 2019. Jaarlijks zal een VTE-agenda worden bepaald.
Financiën	Voor vrijetijdseconomie is reeds structureel een budget geraamd van € 60.000. Hiervoor is € 15.000 structureel bestemd voor een bijdrage aan het RBT-KAN. Het restant van € 45.000 is voldoende voor deze agenda.
Participatie	We zetten maximaal in op het samen doen vanuit onze rol van overheidsparticipatie. Het faciliteren en verbinden van initiatieven. Het participatieniveau is 'ondersteunen initiatieven gemeenschap'.

B. Het waarborgen van een aantrekkelijke fysieke leefomgeving.

Dit zijn de speerpunten:

3.B.1	Borgen inpassing doortrekking A15 en verbreding A12
Doel	Een zo goed mogelijke inpassing van de A15 en A12 voor de gemeenschap van de gemeente Duiven.

3.B.1	Borgen inpassing doortrekking A15 en verbreding A12
Toelichting	In 2019 zit het project ViA15 midden in de aanbestedingsfase. Ook in deze fase zetten we weer in op een pro-actieve en constructieve grondhouding. Samen met onze regiopartners (gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Zevenaar, waterschap Rijn en IJssel en provincie Gelderland) en het Bewonersoverleg A15 blijven we ons richting en in samenwerking met Rijkswaterstaat hard maken voor meekoppelkansen en maatwerkoplossingen. Maatwerk kan ook betekenen dat afgeweken kan worden van bestaande gemeentelijke (planologische) beleidskaders. De ambtelijke inzet is wat minder intensief dan in voorgaande jaren omdat de aanbesteding grotendeels achter "gesloten deuren" plaatsvindt. De inzet neemt vanaf 2020 overigens weer toe. Dan start de aannemer met de realisatie van het Tracébesluit. Voor die tijd willen wij afspraken met Rijkswaterstaat gemaakt hebben over de afkoop van legeskosten en met de gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Zevenaar over het eventueel gezamenlijk toetsen van vergunningsaanvragen en het bijbehorende toezicht en handhaving.
Risico's	Als de planning van Rijkswaterstaat uitloopt dan heeft dit ook gevolgen voor onze planning en inzet van middelen.
Planning	Onze inzet loopt minimaal totdat de A15/A12 wordt opgeleverd. Zoals het er nu uit ziet, start de realisatie in 2020 en is de openstelling van de A15/A12 eind 2023.
Financiën	Om onze pro-actieve en constructieve grondhouding te kunnen waarmaken, is sinds de Begroting 2017-2021 structureel een bedrag van € 140.000 geraamd voor de periode tot en met 2023. Dit bedrag is grotendeels bedoeld voor externe inhuur en specifieke advieskosten waarvoor externe deskundigheid of expertise noodzakelijk is. Het bedrag is gekoppeld aan de Bestemmingsreserve A15, die tot doel heeft om alle gemeentelijke kosten en inkomsten gedurende de periode tot aan oplevering van het Project ViA15 te egaliseren. Deze reserve kan ook worden ingezet voor meekoppelkansen zoals bijvoorbeeld de snelfietsroute parallel aan de A15 en mogelijke bovenwettelijke geluidsmaatregelen in het tracédeel Aanlanding-Oost en Schraleweidsestraat.
Participatie	De gemeente overlegt regelmatig met het Bewonersoverleg Groessen A15, hierin zijn alle kernen en buurtschappen langs het tracé verenigd. De participatieladder wordt naar gelang de situatie ingezet.
3.B.2	Uitvoeren Woonagenda 2017-2022 en Woningbouwprogramma 2018-2027
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Duiven sluiten aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.

3.B.2	Uitvoeren Woonagenda 2017-2022 en Woningbouwprogramma 2018-2027
Toelichting	Op 8 mei 2017 heeft de gemeenteraad de Woonvisie 2025 en de Woonagenda 2017 tot 2022 vastgesteld. In de woonvisie is samen met partners in de samenleving tot een ambitieuze woonagenda gekomen. Ook in 2019 gaan we concreet uitvoering geven aan het monitoren en opnieuw maken van (jaarlijkse) prestatieafspraken met Vivare, bijdragen aan het verder ontwikkelen en uitvoeren van gemaakte woonallianties (zoals extra woonruimte creëren zonder permanente toevoeging en het opzetten van een energiecoöporatie in Loo) en de eventuele uitvoering van verschillende leningsinstrumenten (starterslening, blijverslening, nadere beleidsvorming in 2018). Eind 2017 zijn in de Liemerse Woonagenda 2017-2021 nieuwe bestuurlijke afspraken vastgelegd over de gemeentelijke woningbouwprogramma's. Op 10 april 2018 is de notitie Woningbouwprogramma Duiven 2018-2027 besproken met de gemeenteraad. Hierin staat het te realiseren woningbouwprogramma voor de komende jaren. Het belang en de behoefte is uitgesproken om voortvarend dit programma op de benoemde locaties te realiseren.
Risico's	Onvoldoende monitoring en continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, initiatieven of allianties. Het beleid of de alliantie is daardoor onvoldoende effectief of de realisatie van de woonagenda schuift op in de tijd. Niet of niet tijdig kunnen beantwoorden van initiatieven van derden, waardoor de gezamenlijke verwachte inzet niet of tot onvoldoende resultaat leidt of dat (op langere termijn) waardevolle allianties verloren gaan. Het niet tijdig kunnen realiseren van het gewenste woningbouwprogramma, door bezwaar en beroep op locatieontwikkelingen of uiteenlopende andere omstandigheden.
Planning	De woonagenda is meerjarig en loopt door tot zeker 2022. Het woningbouwprogramma loopt tot 2027.
Financiën	In het raadsvoorstel over de notitie Woningbouwprogramma Duiven 2018-2027 is benoemd dat de realisatie van het beoogde woningbouwprogramma om extra ambtelijke inzet vraagt. In 2018 zal ook tot een woningbouwprogramma 2018-2027 voor Westervoort worden gekomen met een naar verhouding zelfde ambitie. Gelet op het meerjarige programma is het voorstel om als uitgangspunt te nemen dat de benodigde extra ambtelijke inzet het best kan worden ingevuld met (tijdelijke) vaste formatie. Hierbij gaat het (vooralsnog) om 1 Fte voor de realisatie van het programma voor Duiven en Westervoort samen. De gezamenlijke kosten hiervoor zijn dan geraamd op structureel € 82.000 per jaar vanaf 2019. Het Duivense aandeel, volgens de welbekende verdeelsleutel binnen 1Stroom (63/37) is dan € 51.660 per jaar. Tijdens de planontwikkelingsfase is advisering van andere vakdisciplines nodig, met name vanuit de teams Omgevingszaken en Realisatie en Beheer. Knelpunten daarbij worden vooralsnog opgelost met tijdelijk externe inhuur of advisering. De kosten hiervoor komen ten laste van de planontwikkeling. Bij de organisatorisch invulling zal ook worden gekeken naar een efficiënte projectorganisatie, indien knelpunten dan niet oplosbaar zijn, heeft dit consequenties voor verdere prioritering.
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet. Veel is ook gericht op de samenwerking met alliantiepartners. Het participatieniveau is dan het 'ondersteunen van initiatieven'.
3.B.3	Faciliteren gebiedsaanpak Rijksweg Duiven
Doel	Het realiseren van een kwaliteitsimpuls aan de Rijksweg als entree van het vernieuwde centrum en als herkenbaar en beleefbaar historisch lint door Duiven.

3.B.3	Faciliteren gebiedsaanpak Rijksweg Duiven
Toelichting	In 2016 zijn we gestart om te komen tot een 'ontwikkelperspectief' op de Rijksweg. Deze eerste verkenning gaf inzicht in kansrijke mogelijkheden tot verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied en de opwaardering van de Rijksweg als karaktervol historisch lint en als entree van het vernieuwde centrum. Dit sluit naadloos aan bij de reeds bestaande wens tot herinrichting van de Rijksweg, vanaf de Jumbo tot aan de kruising met de Kastanjelaan en tot aan de rotonde Vergertlaan. Met een integrale gebiedsaanpak wordt ook leegstand van markante en beeldbepalende panden aangepakt. De gebiedsaanpak kent de volgende deelprojecten/ ontwikkellocaties: • Verkoop en herontwikkeling locatie Rijksweg 53 (voormalige bibliotheek en gebouw Schoolstraat 9). • Restauratie en herontwikkeling rijksmonument locatie Rijksweg 62 • Verkoop en herontwikkeling locatie Rijksweg 56 (gebouw Regina Pacis). • Herinrichting openbare ruimte Op 9 januari 2018 zijn de hoofdlijnen van de gebiedsaanpak op de politieke avond gepresenteerd, met inbegrip van een eerste schetsontwerp van de herinrichting van de Rijksweg zelf. De afgelopen maanden is dit nader uitgewerkt tot een "Koersnota en Kwaliteitskader Rijksweg". Deze ligt op 3 juli 2018 ter besluitvorming voor bij de raad. Bij het uitwerken van het ontwikkelperspectief is aansluiting gezocht met het provinciale programma 'SteenGoed Benutten'. Dit programma is primair bedoeld om op 'plekken die ertoe doen' een stevige impuls te geven ter bestrijding en voorkoming van leegstand en het ondersteunen van initiatieven voor maatschappelijke zinvolle herontwikkeling. Onze gebiedsgerichte, integrale aanpak samen met betrokken partijen, sluit goed aan bij het provinciale beleid. Op basis van het uitgewerkte ontwikkelperspectief en een schetsontwerp voor de herinrichting van de rijksweg, is de provincie bereid om onder voorwaarden stevig bij te dragen aan deze gebiedsgerichte aanpak.
Risico's	Voortgang van de uitvoering; mogelijke tekort aan technische/bouwcapaciteit bij aannemers; inspraak en bezwaarprocedures. Het niet (tijdig) kunnen voldoen aan de subsidievoorwaarden die zijn verbonden aan de toegekende bijdrage van de provincie, zoals realisatie van gedeeltelijke herinrichting Rijksweg en realisatie herontwikkeling locatie Rijksweg 56 uiterlijk 2021.
Planning	Meerjarig. Conform subsidievoorwaarden dienen de herontwikkeling van panden én de herinrichting van het openbaar gebied eind 2021 te zijn gerealiseerd.
Financiën	De totale (inhoudelijke) investering voor dit gehele project is geraamd op € 3,2 miljoen (herinrichting Rijksweg en restauratie Rijksweg 62). Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben op 22-5-2018 besloten tot een provinciale bijdrage (cofinanciering) van € 1,17 miljoen. De gemeentelijke investering komt uit op circa € 2 miljoen. Hiervoor wordt op 3 juli 2018 een sluitend dekkingsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Om de deelprojecten na besluitvorming door de raad in 2019 te kunnen vervolgen, is extra ambtelijke inzet/inhuur nodig (16 uur/week) voor de duur van 3 jaar (€ 62.560 per jaar). Vanaf 2019 komen deze kosten ten laste van de betreffende planontwikkeling en daarbij behorend resultaat. Voor de herinrichting van de Rijksweg is ook voor de rol van civieltechnisch projectleider extra inzet/inhuur nodig. In de totale projectraming is voor de invulling van deze rol, reeds dekking opgenomen.
Participatie	Uitgangspunt hierbij is een faciliterende rol richting particuliere initiatieven en eigen initiatief en regie richting gemeentelijke eigendommen en ontwikkelingen. De participatieladder wordt afhankelijk van de locatie en de ontwikkeling ingezet.
3.B.4	Opstellen integraal beleid beheer openbare ruimte
Doel	Efficiënter omgaan met beschikbare middelen tegen aanvaardbare risico's.

3.B.4	Opstellen integraal beleid beheer openbare ruimte
Toelichting	Toenemende complexiteit en krimpende budgetten dwingen gemeenten in het beheer van stedelijk gebied om scherpere en beter onderbouwde keuzes te maken. De kunst is om met de middelen die beschikbaar zijn zo efficiënt en doelmatig mogelijk te presteren. Door beheertaken integraal te benaderen en in meerjarenplanningen te ramen kan efficiëntie behaald worden. Door daarnaast risicogestuurd te werken kan meer differentiatie worden aangebracht in het beheer. Dit alles vatten we samen onder het invoeren van Asset Management. Asset Management helpt bij het behalen van de optimale prestatie uit de gebruiksmiddelen binnen acceptabele risico's en tegen aanvaardbare kosten gemeten over de levensduur. We koppelen dit aan de invoering van de omgevingswet die integraal werken als uitgangspunt heeft.
Risico's	Dit beleid wordt opgesteld voor Duiven en Westervoort. Meer toepassing van lokaal maatwerk of integratie met Omgevingswet kan betekenen dat er meer tijd nodig is en de planning tot vaststelling door 2 besturen opschuift.
Planning	Voorjaar 2018 staat in het teken van het bepalen van de projectscope en het maken van een roadmap naar Asset management. Naar verwachting wordt het integrale beleid in de loop van 2019 vastgesteld.
Financiën	In het Watertakenplan is jaarlijks € 10.000 beschikbaar om Assetmanagement in te voeren.
Participatie	Tijdens het bepalen van de projectscope wordt gekeken hoe participatie kan worden ingebed in het proces. Keuzes die gemaakt gaan worden hebben immers zichtbaar effect in de buitenruimte.
3.B.5	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Doel	Het behouden en versterken van een aantrekkelijke en duurzame leef-, woon- en werkomgeving in dorpen en wijken.

3.B.5	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Toelichting	In 2013 zijn voor Loo en Groessen, en in 2017 Duiven-West plannen opgesteld met daarin de toekomstvisie van een aantrekkelijke, veilige inrichting en sociale samenhang van de dorpen/wijken. De gemeente heeft hieraan een financiële bijdrage geleverd t.b.v. de procesbegeleiding door Vereniging Kleine Kernen Gelderland (VKK). De plannen geven per thema ontwikkel- en oplossingsrichtingen voor het behoud en het versterken van een vitale leefomgeving van het dorp en/of de wijk. De plannen zijn aangeboden aan de gemeente. Op deze plannen heeft de afgelopen jaren geen besluitvorming door college of raad plaatsgevonden. In 2018 worden concrete afspraken gemaakt met de dorps- en wijkraden over de verdere opvolging van de beschreven thema's en aandachtspunten. De verdere uitwerking van de plannen krijgt in 2019 verder inhoud met als doel om ook in 2019 (deels) tot uitvoering te komen. De afgelopen jaren heeft de gemeente geen 'grote' financiële bijdragen geleverd aan de verdere planuitwerking of planuitvoeringen. De verwachting is dat dit wel nodig is. Wel is uitvoering gegeven aan het 'laag hangend fruit' en waar mogelijk is of wordt werk-met-werk gemaakt. Op basis van de huidige stand van zaken gaat het om het volgende: • Voor Groessen gaat het om het verbeteren van het dorpshart (visie oktober 2014, schetsontwerp september 2016). De indicatie van de bijdrage is € 100.000. • Voor Duiven-West betreft dit de ontwikkeling van een ontmoetingsplein en realisatie van een wijkgebouw (Wijkontwikkelingsplan 2017-2027, juli 2017). De indicatie voor de bijdrage is € 100.000. • Voor Loo gaat het om de verbetering van het dorpsplein qua herinrichting en functionaliteit (Dorpsplan Loo 2013-2025). De indicatie voor de bijdrage is € 50.000. In 2019 zal de verdere uitwerking van de plannen en het doen van haalbaarheidsstudies plaatsvinden. Voor de andere wijken Duiven Zuid-Oost en Duiven Oud-Zuid zijn dergelijke plannen (nog) niet opgesteld. Dit betekent niet daar geen ideeën/initiatieven zijn die aandacht verdienen. Te denken valt aan bijvoorbeeld de ontwikkeling van een wijkcentrum op het Eilandplein. Het stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen is een meerjarig speerpunt en onderwerp van de collegeagenda. In 2019 zal duidelijk zijn welke middelen structureel nodig zijn. Hierbij speelt mee de ambitie van de raad om de 'agenda zettende rol' te willen uitbouwen. De wens van de raad om de verbinding met de samenwerking te versterken, sluit hier goed bij aan. Voor de dorps- en wijkraden is het dan ook van belang het contact met de raad op te zoeken en hun visies/ambities kenbaar te maken. Waarbij hun eigen kracht en inzet van belang is. Op deze manier wordt de aandacht voor dergelijke plannen vergroot, en geeft dit een grote kans dat deze onderdeel gaan vormen voor de collegeagenda.
Risico's	De uitvoering van de plannen kunnen om diverse redenen bij zowel gemeente als initiatiefnemers (inzet van mensen, samenwerking, prioritering) later tot uitvoering komen. Bij de verdere uitwerking van de plannen (bijvoorbeeld mogelijkheden subsidie) wordt duidelijk dat een hogere bijdrage nodig is om tot een haalbare of financieel sluitende uitvoering te komen.
Planning	Meerjarig 2019-2022. De uitvoering is afhankelijk van de verdere planuitwerking. De realisatie van de eerste planonderdelen worden medio 2019 verwacht.
Financiën	Uitgangspunt is dat vanuit de dorpen of wijken ook een bijdrage wordt verwacht en/of dat de mogelijkheden van laaghangend fruit en werk-met-werk-maken optimaal worden benut. Echter ontwikkelingen zullen niet altijd volledig kostendekkend zijn. Voorgesteld wordt om voor 2019 vooralsnog incidenteel een uitvoeringsbedrag beschikbaar te stellen van totaal € 250.000 voor bovengenoemde 3 plannen. In 2019 zal duidelijk worden wat structureel de bijdrage zal zijn.

3.B.5	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Participatie	Uitgangspunt is een faciliterende rol richting initiatiefnemers (de dorps- en wijkraden) en regie en afstemming richting gemeentelijke ontwikkelingen en werken. Daarbij is vanuit overheidsparticipatie de rol het inzetten op en aanjagen van 'het samen doen' en het verbinden van initiatieven en/of het samenbrengen van (alliantie)partners.

C. Het implementeren van nieuwe wetgeving, de op ons afkomt.

Dit zijn de speerpunten:

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Doel	Tijdige voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet.
Toelichting	De Omgevingswet brengt een omvangrijke operatie met zich mee voor gemeenten en raakt alle domeinen binnen de fysieke leefomgeving en meerdere organisatieonderdelen van 1Stroom. Het is meer dan een wetswijziging. Een belangrijk onderdeel is dat elke gemeente over een Omgevingsvisie en een Omgevingsplan moet beschikken. Deze vervangen de huidige structuurvisie en bestemmingsplannen. Het gaat dan vooral ook om het verder integreren en harmoniseren van bestaande beleidskaders. Daarnaast gaat het ook om een andere gemeentelijke rol (eenvoudig beter en meer lokaal maatwerk en bestuurlijke afwegingsruimte). Dit vraagt in brede zin ook aanpassingen in organisatie, werkwijze, processen en procedures, inzet en opleiding van medewerkers en daarom om een goede gezamenlijke voorbereiding. In 2017 is met betrokkenheid van de gemeenteraden een koersdocument "Implementatie Omgevingswet" opgesteld (fase 1: Bewustwording). Ook is in 2017 het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld met hierin de aanpak voor het vervolg. Uitgangspunt is dat de gemeente Duiven en Westervoort samen werken aan de implementatie, waar mogelijk we nu al experimenteren in de geest van de Omgevingswet bij initiatieven en nieuw beleid integraal benaderen. We werken vanuit de volgende thema's aan de implementatie: Omgevingsvisie en programma, Omgevingsplan, Omgevingsvergunning, Projecten & Initiatieven, HRM/Cultuur en ICT. Met de nieuwe ingangsdatum van 1 januari 2021 (voorheen 1 juli 2019) verandert niets aan de transitieopgave van gemeenten; een groot deel van deze transitie gaat over een andere manier van werken als overheid richting samenleving, in huis en in een keten. De planning en de aanpak voor onze gemeenten is op de nieuwe ingangsdatum aangepast. De implementatie van de nieuwe Omgevingswet, vloeit voort uit wijziging van wetgeving en is in die zin geen keuze. Deze opgave vereist een brede prioriteit en een stevige ambtelijke inzet en verdere noodzakelijke advies-, onderzoeks- en andere implementatiekosten om tot nieuwe processen, beleidskaders, instrumenten en opgeleide medewerkers te komen.
Risico's	De tijdige implementatie zal veel interne betrokkenheid van vakdisciplines vragen. Dit brengt extra werkdruk en nadere prioritering met zich mee. De omgevingswet is landelijk nog in ontwikkeling (bijvoorbeeld het DSO) en als gemeenten blijven wij scherp op de veranderingen die nog volgen. In het besluitvormingsproces (een gezamenlijke koers, het invullen van lokaal beleid en bestuurlijke afwegingsruimte) zijn twee gemeenteraden betrokken. Niet tijdig kunnen voorzien in het adequaat ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving, in relatie tot het bewaken van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Planning	De nieuwe ingangsdatum van de nieuwe Omgevingswet is 1 januari 2021. De minister handhaaft de einddatum van 2029. In 2018 vindt de voorbereiding plaats op de verschillende thema's. Principiële keuzes worden voorgelegd aan de gemeenteraden, waarna verdere uitvoering in 2019 en 2020 zullen plaatsvinden (o.a. opstellen omgevingsvisie en omgevingsplan).

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Financiën	Voor de implementatie van de Omgevingswet zijn middelen nodig voor de extra inzet van ambtelijke capaciteit als gevolg van deze nieuwe opgave. Daarnaast zijn middelen nodig voor advies- en onderzoekskosten om tot nieuwe inhoudelijke instrumenten, zoals een omgevingsvisie, te komen. Voor het Duivense aandeel is € 235.000 per jaar t/m 2020 opgenomen in de begroting. Voor het Westervoortse aandeel is dit € 100.000 per jaar t/m 2020.
Participatie	In 2018 worden verdere voorbereidingen getroffen per thema. Hierbij vindt ook een uitwerking naar gewenst participatieniveau plaats. Deze uitwerkingen zullen ook aan de raad worden voorgelegd. In de geest van de nieuwe wetgeving zal zeker ook bekeken worden in welke mate stakeholders en samenleving te betrekken.

3.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2018-2021 programma Omgeving

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021
Saldo voor de Voorjaarsnota	- 2.755.563	- 3.232.000	- 3.165.000	- 3.244.000
Autonome financiële ontwikkelingen 2018 e.v.		-	-	-
De Waay	12.000			
Uitvoering woningbouwprogramma	18.900			
Uitvoeringsprojecten regio Arnhem-Nijmegen	31.800	42.500	42.500	42.500
Circulaire economie	63.000			
Stimuleren/faciliteren vitale wijken/dorpen	30.000			
Bomen Welleveldsestraat	0	4.160	4.160	4.160
Invasieve exotische soorten	87.500	20.000	20.000	20.000
Uitvoering afvaltaken	35.000			
Glascontainers Thuvinestraat				
Ambitiedocument Grondstoffenbeleid	15.000			
Graven ruimen	35.000			
Parkeerplaats Oostsingel	10.612	2.333	2.333	2.333
Bijdrage ODRA	0	38.800	38.800	38.800
Kleine ontwikkelingen	12.641	12.641	12.641	12.641
Saldo na voorjaarsnota 2018	- 3.107.016	- 3.352.434	- 3.285.434	- 3.364.434
Gevolgen speerpunten:				
Programmaplan Circulaire economie		0	0	0
Uitvoering Woonagenda		51.660	51.660	51.660
Stimuleren/faciliteren vitale wijken/dorpen		250.000		
Aanvullende wensen:				
Vervangen bomenlaan		0	6.400	6.400
Onderhoud bloemrijke veldjes		10.000	10.000	10.000
Meldingen Activiteitenbesluit		11.340	11.340	11.340
Kleine wensen programma 3		12.634	12.634	12.634
Saldo bij honoreren alle wensen	- 3.107.016	- 3.688.068	- 3.377.468	- 3.456.468

Bedragen in €

Aanvullende wensen

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen opgenomen die voortvloeien uit de speerpunten. Onderstaand staat de toelichting op een aantal aanvullende wensen binnen dit programma.

Vervangen bomenlaan Bingerdenallee/Hunneschansallee

De kastanjes aan de Bingerdenallee/Hunneschansallee zijn aangetast door de kastanjeziekte. Hiervoor is geen bestrijding voorhanden, waardoor alle bomen sterven binnen nu en drie jaar. Daarnaast is er sprake van een hoge gevaarstelling; aangetaste bomen kunnen omwaaien. De afgelopen jaren zijn er steeds meer bomen verwijderd, waardoor er van een bomenlaan geen sprake meer is. Het advies is om de gehele bomenlaan te vervangen en een gedeelte van de beplanting. Samen met de bewoners wordt het herinrichtingsplan gemaakt. De voorbereiding vindt plaats in 2018, zodat het vervangen in het voorjaar van 2019 kan plaatsvinden. Voor het vervangen van de bomenlaan en beplanting is in 2019 een budget nodig van € 120.000. De kapitaallasten bedragen € 6.400.

Continuering amendement red de vlinder

Tijdens de behandeling van de begroting van 2018 is het amendement "red de vlinder" aangenomen. Er is daarvoor een bedrag van € 20.000 beschikbaar gesteld waarvoor bloemrijke veldjes worden aangelegd. In het onderhoud is niet voorzien. Om de veldjes blijvend te onderhouden en bij te werken is structureel een bedrag nodig van € 10.000 per jaar.

Meldingen milieu Activiteitenbesluit

Het afhandelen van meldingen Activiteitenbesluit behoort tot een van de wettelijke kerntaken van de gemeente. Jaarlijks worden 60 meldingen van bedrijven voor Duiven en Westervoort afgehandeld. Met het aanscherpen van de Wet VTH is een deel van de afhandeling van meldingen overgegaan naar de ODRA. Hierbij gaat het om 21 meldingen die behoren bij de bedrijven die ondergebracht zijn voor toezicht en handhaving bij de ODRA. In de begroting van 2018 is de raming voor de ODRA hiervoor verhoogd. De overige 39 meldingen zullen door 1Stroom moeten worden afgehandeld. De formatie is hiervoor niet beschikbaar. Nodig is 0,3 Fte om deze taken adequaat te kunnen uitvoeren. Voorgesteld wordt om vanaf 2019 hiervoor structureel € 18.000 beschikbaar te stellen. Het Duivense aandeel bedraagt dan € 11.340. Het alternatief is om de taak volledig onder te brengen bij de ODRA. De kosten bedragen dan € 30.000. Wij hebben als bevoegd gezag dan geen directe regie meer op de afhandelingsnelheid van deze meldingen.

Kleine wensen

Voor kleine wensen (EnergieLOKET, ambtelijk secretaris regio Arnhem/Nijmegen) wordt in totaal € 12.634 structureel gevraagd. Toelichting is aanwezig op de administratie.

Totalen

In deze Voorjaarsnota worden een aantal zaken genoemd met financiële gevolgen voor het lopende boekjaar. We sommen ze hier nog een keer op:

Pr.	Omschrijving	Nadeel	Voordeel	I/S
1	Formatie wethouders	10.000		S
1	Opschonen WOZ objecten	256.861		S
1	Stimuleren actief burgerschap	25.000		I
1	Vorbereiding experiment burgerbegroting	15.000		I
1	Diverse kleine ontwikkeling	12.500		S
2	Voor- en Vroegschoolse Educatie	29.078		I
2	Doelgroepenvervoer	23.000		S
2	Liemerse Uitdaging	10.000		S
2	Veilig Thuis	41.300		S
3	De Waay	12.000		I
3	Uitvoering woningbouwprogramma	18.900		I
3	Uitvoeringsprojecten regio Arnhem-Nijmegen	31.800		S
3	Circulaire Economie	63.000		I
3	Stimuleren/faciliteren vitale dorpen/wijken	30.000		I
3	Invasieve exotische soorten	87.500		I
3	Uitvoering afvaltaken	35.000		I
3	Ambitiedocument Grondstoffenbeleid	15.000		I
3	Graven ruimen	35.000		I
3	Parkeerplaats Oostsingel	10.612		I
3	Diverse kleine ontwikkelingen	12.641		S
Totaal		774.192	0	

Bedragen in €

Voor het jaar 2018 levert dat een nieuw saldo op:

Saldo voor Voorjaarsnota	202.794
Mutaties 2018	774.192
Saldo na Voorjaarsnota 2018	- 571.398

In meerjarenperspectief geven de aanpassingen het volgende beeld:

Pr.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021
1	Formatie wethouders	10.000	10.000	10.000	10.000
1	I-pad raadsleden	0	1.000	1.000	1.000
1	Dividend Vitens	0	63.000	63.000	63.000
1	Opschonen WOZ objecten	256.861	256.861	256.861	256.861
1	Verbouwing gemeentewerf	0	0	0	0
1	Stalling materieel	0	2.250	2.250	2.250
1	Stimuleren actief burgerschap	25.000			
1	Vorbereiding experiment burgerbegroting	15.000			
1	Kleine ontwikkelingen	12.500	12.500	12.500	12.500

2	Voor- en Vroegschoolse Educatie	29.078			
2	Wijkhuis van Droo	0	715	715	715
2	Doelgroepenvervoer	23.000	23.000	23.000	23.000
2	Liemerse Uitdaging	10.000	10.000	10.000	10.000
2	Veilig Thuis	41.300	25.000	25.000	25.000
3	De Waay	12.000			
3	Uitvoering woningbouwprogramma	18.900			
3	Uitvoeringsprojecten regio Arnhem-Nijmegen	31.800	42.500	42.500	42.500
3	Circulaire economie	63.000			
3	Stimuleren/faciliteren vitale dorpen/wijken	30.000			
3	Bomen Welleveldsestraat	0	4.160	4.160	4.160
3	Invasieve exotische soorten	87.500	20.000	20.000	20.000
3	Uitvoering afvaltaken	35.000			
3	Ambitiedocument Grondstoffenbeleid	15.000			
3	Graven ruimen	35.000			
3	Parkeerplaats Oostsingel	10.612	2.333	2.333	2.333
3	Bijdrage ODRA		38.800	38.800	38.800
3	Kleine ontwikkelingen	12.641	12.641	12.641	12.641
Saldo mutaties Voorjaarsnota		774.192	524.760	524.760	524.760

Bedragen in €

In deze Voorjaarsnota zijn een aantal speerpunten en nieuwe wensen aangegeven die financiële gevolgen hebben voor 2019 en verder. De nieuwe wensen zijn vetgedrukt. In totaal gaat het om de volgende zaken:

Nieuwe wensen

Nieuwe activiteiten	2018	2019	2020	2021	Pr.
Dialogoog met de samenleving	0	65.000	40.000	40.000	1
Burgerbegroting	0	65.000	0	0	1
Aanpak ondermijning	0	22.050	22.050	22.050	1
Crisisbeheersing	0	11.400	11.400	11.400	1
Kleine wensen p1	0	10.000	5.000	5.000	1
Inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt	100.635	-61.800	-152.683	0	2
Verbinding ondersteuning Jeugd-Onderwijs	0	0	0	0	2
Schuldenpreventie	25.000	44.000	0	0	2
BOSS	0	20.000	20.000	20.000	2
Uitvoering Stimuleringsbeleid	0	50.000			2
Uitvoering Integraal Huisvestingsplan	0	0	13.500	13.500	2
Programmaplan Circulaire economie	0	0	0	0	3
Uitvoering Woonagenda	0	51.660	51.660	51.660	3
Stimuleren/faciliteren vitale dorpen/wijken	0	250.000			3
Vervangen bomenlaan	0	0	6.400	6.400	3
Onderhoud bloemrijke veldjes	0	10.000	10.000	10.000	3
Meldingen Activiteitenbesluit	0	11.340	11.340	11.340	3

Kleine wensen p3	0	12.634	12.634	12.634	3
Totaal	125.635	561.284	51.301	203.984	

Bedragen in €

Het totaalbeeld ziet er dan als volgt uit:

Saldi 2018-2021				
	2018	2019	2020	2021
Saldo voor Voorjaarsnota	202.794	260.801	621.740	1.046.551
Mutaties 2018	774.192	524.760	524.760	524.760
Saldo na Voorjaarsnota 2018	- 571.398	- 263.959	96.980	521.791
Nieuwe beleidswensen 2019-2021				
Totaal van de speerpunten	125.635	435.910	- 38.973	113.710
Totaal van de aanvullende wensen		125.374	90.274	90.274
Saldo bij honoreren alle wensen	- 697.033	- 825.243	45.679	317.807

Bedragen in €

In de jaren 2018 tot en met 2020 ontstaat er een begrotingstekort. In deze bedragen is echter de verwerking van de maartcirculaire/meicirculaire 2018 nog niet meegenomen. Daarin worden op basis van het toenemende accres extra gelden verwacht. Op de extra gelden moeten we echter nog wel de loon/prijsontwikkeling in mindering brengen. En van het resterende overschot verwacht het Rijk dat wij via de zogenaamde "enveloppegeden" een bijdrage leveren aan verschillende maatschappelijke opgaven. Voor hoeveel daar aanspraak op gaat worden gemaakt is nog niet duidelijk. We stellen voor om, tot het moment dat hier duidelijkheid over is, uit te gaan van 50% van het resterende bedrag. Omdat de meicirculaire er nu nog niet is rekenen we hier nog met de cijfers uit de maartcirculaire. De cijfers komen er dan als volgt uit te zien.

	2018	2019	2020	2021
Toename accres	380.695	1.125.053	1.942.401	2.569.616
Stelpost loon/prijs ontwikkeling	-60.000	-405.000	-645.000	-810.000
Stijging Algemene Uitkering	320.695	720.053	1.297.401	1.759.616
Opsplitsen:				
Enveloppegeden	160.348	360.027	648.701	879.808
Toename Algemene Uitkering	160.348	360.027	648.701	879.808

Bedragen in €

De toename van de Algemene Uitkering kan worden gebruikt als dekkingsmiddel voor de begroting. Bovendien kunnen de incidentele wensen in deze Voorjaarsnota worden gedekt met incidentele middelen (Algemene Reserve).

	2018	2019	2020	2021
Saldo bij honoreren alle wensen	- 697.033	- 825.243	45.679	317.807
Toename Algemene Uitkering	160.348	360.027	648.701	879.808
Dekking Algemene Reserve		439.000		
Overschot/Tekort	- 536.685	- 26.216	694.380	1.197.615

Bedragen in €

Uitgaande van bovenstaande aannames zijn alleen de jaren 2018 en 2019 negatief. Op de langere termijn is de begroting sluitend.

